

SPAUDA ŠALTAME KARE

NORS ŠALTĄJĮ KARĄ STENGIAMASI UŽMIRŠTI, JIS VISTIEK DAR ILGAI RUSENS. — JAV LAIMĖJIMAS AR PRALAIMEJIMAS DIDELĖ DALIMI PRIKLAUSYS NUO SPAUDOS SUGEBĖJIMO APSVIEŠTI SAVO SKAITYTOJUS. — TRAGIŠKA IGNORANCIJA AMERIKIEČIŲ ŽURNALISTŲ TARPE IR PIRMOSIOS PASTANGOS JĄ PAŠALINTI.

Vytautas Meškauskas

Kalbėti apie šaltąjį karą dabar jau nebe mada. Kolumnistų dekanas Walter Lippmann siūlo grįžti į izoliaciją, visai neapsirūpinant likusiu pasauliu. Jo mokinytis senatorius J.W. Fulbright (dem. Ark.), senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas, perėmė šaltąjį karą, irgi pareiškė, jog JAV per daug dėmesio kreipė šaltajam karui, kad jis perilgai dominavęs JAV politiką. Dėlto buvę apleisti JAV vidaus reikalai. Tiems dabar priklausanči pirmenybė. Pagaliau ir respublikonų partijos centro komiteto pirmininko Dean Burch pakeitimas Ray C. Bliss siejamas su noru atsikratyti tam tikro ideologinio antspalvio. Esą, rinkimai parodė, kad ideologija ar idealizmas nepadaidė gauti daugiau balsų. Anot Chicago American, kurio savininkas yra konservatyvi Chicago Tribune:

"Mūsų dviejų partijų sistema turi labai mažai bendro su idealizmu ir nėra susidariusi jam paremti. Toji sistema yra grynai praktinė; joje svarbiausias abiejų partijų tikslas yra laimėti balsus, ir geriausias būdas tai padaryti yra įtikinti galimai didesniai rinkikų skaičiui."

Visi tie pareiškimai iš kairės ir dešinės ryškiai parodo vyraujančias nuotaikas, kurių sudarytoje atmosferoje kalbos apie komunizmo pavojus bei laisvę kitoms tautoms tebus balsais šaukiančiais tyruose. Tačiau toks noras likviduoti "šaltąjį karą" tik iš vienos pusės, neatneš pagel-

daujamų vaisių, jei jo nebus iš kitos pusės. Atvirkščiai, yra pagrindo manyti, kad toks nenoras "karauti" yra silpnumo bei bailumo ženklas, kuris komunistų pusę tik paskatins naujiems žygiams. Už tat šaltasis karas, nors gal kitomis, daugiau rafinuotomis formomis, tęsis toliau. Ir jo laimėjimas ar pralaimėjimas didžia dalimi priklausys nuo to, kaip spauda apie jį informuos savo skaitytojus, nes jiems patiekta informacija juos vienai ar kitaip nuteiks, o prie jų nuotaikų prisitaikys ir abi didžiosios partijos.

Imkime konkretų pavyzdį iš paskutiniųjų dienų. Prezidentas Johnsonas savo metiniam pranešime Kongresui pareiškė norą susitikti su naujais sovietų vadais. Tai komentuodamas plačiai skaitomas kolumnistas Roscoe Drummond rašo, jog prezidentas pareiškęs tą pageldivimą, turėdamas galvoje Nikitos Chruščiovo viešnagę Amerikoje 1959 metais. Prezidentui atrodo, jog būtų gerai, kad ir nauji vadai susipažintų su Amerika. Tam esą pritarę Valstybės Sekretoriaus Rusko ir jo sovietinių reikalų žinovai.

Kolumnistė Marquerite Higgins pasirodė turinti geresnę atmintį. Ką gi davusi Chruščiovo viešnagės metu susidariusi "Camp David" dvasia? Chruščiovas tikrai įsitikino, kad amerikiečiai nori taikos. Ir ką jis padarė? Nusiumė savo raketas į Kubą! Marquerite Higgins cituoja kažkokį neidentifikuotą Krem-

liaus žinovą: "Amerikiečiai būtų paskutiniai kvailiai, jei patikėtų, kad Sovietų vadų ar kitų komunistų viešnagės Amerikoje juos pavers mūsų draugais".

Klystunėm manydami tačiau, kad vien kolumnistai formuoja Amerikos viešąją nuomonę. Dar daugiau ją formuoja didžiosios žinių agentūros ir užsienio žinių redaktoriai laikraščiuose, kurie žinias perteikia savo skaitytojams. Dauguma jų neturi jokio supratimo apie komunistų propagandos metodus ir jų dėka amerikiečių masės susidaro įspūdis, kad komunistinis režimas yra kažkas panašaus į kitus režimus.

Imkime vėl pavyzdį. 1960 metais buvo atšauktas prezidento Eisenhowerio vizitas į Japoniją dėl ten kilusių priešamerikoniškų riaušių. Reader's Digest redaktorius pavedė savo jaunam bendradarbiui Eugene H. Methvin išaiškinti tokią jam kilusią problemą: "Visi laikraščiai rašo, kad tos riaušės buvo išsuktos komunistų. Kaip mes tai žinome? Jei tu esi komunikatas, kaip tu gali pradėti riaušes."

Gavęs tokį pavedimą, Methvin kreipėsi į to žurnalo ryšininką prie Valstybės Departamento, prašydamas interviu su to klausimo ekspertais. Pasirodė, kad tokių nėra. Tačiau tas žurnalistas nenuleido rankų ir per kiek laiko paruošė visą studiją, kaip komunistai organizuoja riaušes, kurią atspausdino plačiau nežinomas generalinio štabo žurnalas Military Review. Tos studijos santrauką Valstybės Departamento išsiuntinėjo JAV diplomatinėms atstovybėms užsieniuose.

Methvin apie savo patyrimą ir savo kolegų baigę ignoraciją visuose klausimuose, kurie liečia komunistų taktiką ir priemonės viešajai nuomonei nuteikti, dabar parašė irgi palyginti mažai skaitomam žurnalistų draugijos Sigma Delta Chi mėnesiniame žurnale The Quill (sausio Nr.). Reikia atsiminti, kad dabar žurnalistai yra rekrutuojami iš baigusių žurnalistikos fakultetus universitetuose. Ir iš šimto tų fakultetų tik du turi seminarus apie propagandą ir psichologinio karo vedimo būdus. Vienas Bostone, kitas Washingtone. Iš abiejų žurnalistų mokyklų tačiau išeina vos keliolika asmenų, kurie jau yra bent girdėję apie komunistų būdus ir pastangas nukreipti viešąją opinią. Visi kiti yra - visiškai neišmanėliai.

"Yra faktas -- konstatuoja Methvin -- kad žurnalistas, kuris nestudijavo komunistų operacijų technikos istorijos lygiai taip pat negali komentuoti nūdienių žinių ar jas tik patvirtinti, kaip ir daktaras negali verstis medicinos praktika, jei jis nežino paprasčiausių tyimų simptomų".

Kiekvienas, kuris bando tą klausimą panagriniuoti, yra apšaukdamas "radikalu", "nauju McCarthy" ir panašiai, tačiau

JAV Prezidentas L. B. Johnson

'MES NIEKAD NELIKSIME IŠDIDUME IR IZOLIACIJOJE'

Prezidento L.B. Johnsonso kalbos pagrindinės mintys

Inauguracijos iškilnių metu, po prisiekimo ceremonijų, prezidentas L.B. Johnsonas pasakė kalbą, kuri buvo dideliu susidomėjimu laukta ir išklausyta visame pasaulyje. Iškilnės buvo transliuojamos ir į kitus kontinentus Telestar satelitų pagalba.

Prezidento kalbos pagrindinės mintys buvo šios:

Šia proga, duotoji priesaika įsų -- ir Dievo -- akivaizdoje, nėra tik mano, bet mūsų visų kartu. Esame viena tauta ir vieni žmonės. Mūsų likimas ir mūsų ateitis priklauso ne nuo vieno piliečio, bet nuo visų.

-- Šie laikai -- didelių permainų -- greitų ir fantastiškų per-

Methvin siūlo įvesti kiekvienoje žurnalistų mokykloje specialų kursą, supažindinantį su komunistų propagandos metodais, nes tik tada žurnalistas galės geriau atlikti savo uždavinį, kuris, pagal Scripps-Howard, yra "duoti šviesą ir žmonėms lengviau susiras sau kelią".

mainų laikai -- atskleidžią gamtos paslaptis -- daugina tautų skaičių -- teikia į netikras rankas naujus ginklus užvaldymui ir sunaikinimui -- sukrečia senas vertybes ir išrauną senus metodus.

-- Per trisdešimt metų aš tikėjau, kad teisių suvaržymai mūsų žmonėms, mūsų turtų eikvojimas -- buvo mūsų priešas. Per trisdešimt metų su tuo kovojau ir žinau, kad tai nebus lengvai nugalima.

-- Bet permainos suteikė mums naujų ginklų. Dar neišnykus šiai generacijai, tas priešas ne tik pasitrauks -- jis bus nugalėtas. Teisingumas mums primena: jei pilietis paneigia kitą pilietį, sakydamos: jo spalva skirtinga, ar jo tikėjimas netas, tuo momentu jis išduoda Ameriką, nors jo pirmtakai sukūrė šią tautą.

-- Mes jau niekad nebeliksime išdidume ir izoliacijoje. Pavojai ir bėdos, savo laiku vadinamos "svetimomis", dabar yra mūsų gyvenimo dalis. Jei amerikiečiai privalo žūti ir amerikiečių turtas barstomas po šalį, kurių

daugelį mažai tepažįstam, tai yra kaina, kurios pareikalauja pasikeitę laikai iš įsitikinių. -- Mūsų pačių kryptis yra aiški. Mes nesiekdame nieko, kas priklauso kitiems. Mes nesiekdame užvaldymo kitų žmonių, bet žmonių pergalės prieš tironiją ir skurdą...

-- Atmesdime tuos iš mūsų tarpo, kurie siekia atverti senas žaizdas ir užžiebti seną neapykantą. Jie stovi ieškančios tautos kelyje... Yra atėjęs laikas pažangai be ginčijų ir permainai be neapykantos: ne be nuomonių skirtingų, bet be glaus ir nepakellamo skaldymosi, pažėdžiančio sąjungą ateities generacijoms.

-- Netikiu, kad Great Society yra įsakomas, nepakeičiamas ir bevardis skruzdžių batalijonas.

-- Tai yra jaudinas vyksmas, nuolat vykstant bandant, perpuolant, išsintis ir vėl bandant -- bet nuolat laimint.

-- Tam ir yra Amerika. Tai yra neperžengta dykuma ir neįkoptas kalnas. Tai nepasiektas žvaigždė ir derlius, miegas nenuplautose laukuose.

-- Ar mūsų pasaulis dingio? Mes sakome jam sudiev. Ar naujas pasaulis ateina? Mes jį sveikiname -- ir palenksime jį žmogaus viltims.

* JAV PREZIDENTO L. B. JOHNSONO inauguracijos iškilnės praėjo didele pompa ir amerikiečių parodų didingumu.

Newsweek rašo, kad respublika gimė sukilant prie karališkąsias iškilmes ir pompastiškumą. Nežinot to, prezidento inauguracijos iškilnės, ballai, viršija visas iki šiol buvusias panašias iškilmes Amerikoje.

Iškilnių kaina -- virš 2 mil. dolerių. Išskyrus tribūnos pastatymą (1/2 mil. dol.), kitas išlaidas padengė privatus šaltiniai. Daug išlaidų jie atsisims iš parduotų bilietų, ta proga išleistų ženklų ir suvenyrų.

* ANGLIJOS VYRIAUSYBĖ yra įsakiusi savo kariniams daliniams Malajzijoje persekioti užpuolikus iš Indonezijos, neven-giant jų pačių teritorijos.

Tuo, esą, nesiekdama karo veiksmų išplėtimo, kiek atbaidymo Indonezijos vyriausybės nuo tolimesnių užpuodinėjimų.

EUROPĖJINIS SĄJODIS POSEDŽIAVO PARYŽIUJ

Paryžiuje sausio mėn. 16 d. įvyko Europėjinio Sąjūdžio Tarptautinės Tarybos metinis susirinkimas, kuriame buvo nuspręsta birželio mėn. suruošti konferenciją Kopenhagoje, kur bus svarstoma kokių būdu galima sustiprinti platesnės Europos ateitį. Pagrindinė tema būtų šešių-septynių Europos klausimas ir Rytų Europos būklė.

Spalio mėn. pabaigoje yra numatytas didelis Europėjinio Sąjūdžio Kongresas Nijoje, panašiai kaip buvo Muenchene 1961 m.

Anglijos delegacijoj, tarp kitų, dalyvavo Duncan Sandys, paskutinio konservatorių kabineto narys, tvirtai pasisakęs už vieningą ir nepriklausomą Europą.

Iš Vokietijos delegacijos, Fritz Erler, kalbant apie kultūrinius Rytų ir Vakarų Europos ryšius, įspėjo apie pavojų gerai orkestruotos propagandos jaunims ir bendrai neparuoštiems žmonėms, vykstantiems už geležinės uždangos. Jis mano, kad būtų geriau, jei tie kultūriniai ryšiai būtų ne bilateraliniai, bet multilateralinio pobūdžio, ir, kad jie būtų gerai paruošti demokratizmo interese.

Tarptautinės Tarybos narys J. Baltrušaitis dalyvavo posėdžiuose.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

KANCLERIO ERHARDO vizitą pas de Gaulle kai kurie vokiečių laikraščiai vaizduoja kaip kelionę į Canossą. Adenauerio įpėdinis, po bandymo skraidyti amerikiečių politikos sparnais, dabar prisipažįsta prie klaidų ir atvykęs pas de Gaulle prašyti atleidimo.

Tikrumoje tai nėra joks atleidimo prašymas. Vokietija ekonomine padėtimi yra daug stipresnė už Prancūziją ir niekas jos neverčia nusileisti de Gaulle politikai bei prašyti atleidimo. Kad geriau supratus šį naują Bonnos ir Paryžiaus suartėjimą, reikia žiūrėti giliau.

Tuo po Adenauerio paštraukimo, vokiečiai, teisingiau, jų užsienio reikalų ministeris Schroederis, bandė vesti naują politiką. Jis norėjo pertraukti neveiklumą ir stūmė amerikiečius paskubinti MLF projekto įgyvendinimą, kas būtų leidę vokiečiams padėti pirštą ant atominės bombos mygtuko. Jis norėjo izoliuoti Prancūziją, išsikvojant Bonnai svarbesnę vietą NATO štabe. Pagaliau, jis norėjo, kad vėl būtų diskutuojamas Vokietijos suvienijimo klausimas. Deja, visais atvejais buvo pilnas nepasisekimas. MLF planas praktiškai palaikytas, o Vokietijos suvienijimo klausimas, pradėjus Amerikai flirtuoti su Maskva, paliekamas šaldytuve. Gal tikrumoje, išskyrus vieną Vokietiją, visi nori šį klausimą palikti ten, kur jis šiuo metu yra. Tad vokiečiams liko tik grįžti į ankstyvesnį kelią, kuriuo ėjo Adenaueris, ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo su Prancūzija, nes Vokietijos suvienijimas be karo galės būti pasiektas tik sukuriant vieningą Europą.

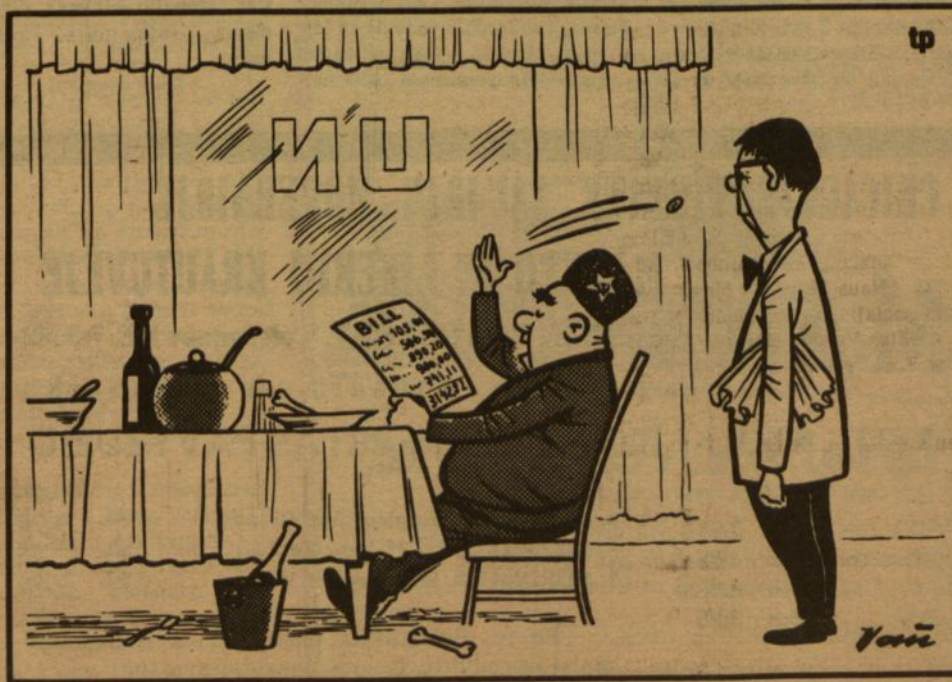
Iš Rambouillet pasimatymo nereikia laukti didelių staigmenų. Abu vadai, Erhard ir de Gaulle, ilgą valandą kalbėjosi be liudininkų, palikę savo ministrus priešakambaryje. Ir tas jų pasikalbėjimas duoda didelių vilčių Europai, nes jos integracija tegalima tik Prancūzijai su Vokietija glaudžiai bendradarbiaujant. De Gaulle ir Erhardo susitarimas atidarys Europos suvienijimui duris, kurios paskutiniiais mėnesiais buvo uždarytos. Tad šiuo atžvilgiu grįžtama prie Adenauerio politikos. Ji gal bus net revoliucionieriškesnė. Bet tai bus vienintelė, kuri vokiečiams be karo duos vilčių tikėtis Vokietijos suvienijimo. Sukurti Didžiąją Europą, nuo Atlanto iki Uralo, kuri būtų europėjiška ir nepriklausoma, kaip planuoja de Gaulle, nebus lengva, nes integruoti socialistines ir kapitalistines ekonomijas yra daug sunkiau negu šešias Vakarų Europos valstybes. Bet de Gaulle idėja auga, ir šiandien Paryžiuje nuolat svečiuojasi Rytų Europos valstybių vyriausybės nariai. Paskutinytis, vengrų užsienio reikalų ministeris Janos Peter, vos tik išlipęs Paryžiuje, pareiškė, kad jis atvykęs geriau susipažinti su de Gaulle planu.

AKMENĖS rajono pirmininko žmona naktį žadina savo vyrą ir sako:

-- Žinai, jau antrą kartą šianakt sapnuoju, kad mes esame komunistų rojuje, ar ne puiku?

Jos vyras, didelis komunistų veikėjas, dėl to nerodo entuziazmo.

-- Jei tame rojuje buvo taip puiku, kodėl mane žadina? (vg)

-- Štai dvi kapeikos! Gražą pasilaikykite!...

RYTŲ FRONTE (2)

Galas 'nedraugiškai draugystei'

Rytų frontas buvo padalintas į tris dalis: šiaurės, centro ir pietų.

Šiaurės grupei vadovavo maršalas von Leeb. Su dviem armijomis ir šarvuotųjų grupėmis jis turėjo iš Rytinės Prūsijos persikelti per Nemuną, sunaikinti sovietų jėgas Pabaltijo kraštuose ir užimti Leningradą. Svarbiausias jo jėgas sudarė IV šarvuotųjų grupė, vadovaujama gen. Hoepnerio. Generolai von Manstein ir Reinhardt vadovavo lengvosios grupės, Pirmasis oro laivynas, priskirtas prie šiaurės grupės, buvo vadovaujamas generolo Keller.

Maršalas von Bock vadovavo centro grupei. Jo veikimo laukas buvo nuo Mazurijos lygumų iki Brest-Litovsk, būtent 400 kilometrų. Tai buvo pati stipriausia grupė. Ji susidėjo iš dviejų armijų ir II-os šarvuotųjų grupės, vadovaujamos generolo Guderian ir III-os šarvuotųjų grupės, vadovaujamos generolo Hoth. Antrasis oro laivynas, vadovaujamas maršalo Kesselringo, su gausiomis Stukas eskadrilėmis dar labiau stiprino ir taip didelę šią grupę. Centrinės grupės uždavinys buvo sunaikinti sovietų jėgas trikampyje Brest-Litovsk - Vilnius - Smolensk. Po Smolensko užėmimo bus nutarta, ar grupė turės pasukti į šiaurę ar tęsti puolimą Maskvos kryptimi.

Pietinė grupė stovėjo tarp Priepetės pelkių ir Karpatų, vadovaujama maršalo von Rundstedt. Jai priklausė trys armijos ir šarvuotųjų grupė. Jos uždavinys buvo sumušti sovietų jėgas Galicijoje ir vakarinėje Ukrainoje pirm pasiekiant Dnieprą. Paskui persikelti per upę ir užimti Kijevą. Prie šios grupės buvo priskirtas ketvirtasis oro laivynas. Rumunai ir IX-ji vokiečių armija turėjo pasilikti rezerve Rundstedt žinioje. Lygiai taip pat šiaurėje suoliai turėjo laukti ofensyvės liepos 11 d. kada turėjo būti pradėtas puolimas prieš Leningradą.

Vokiečių jėgų išdėstymas aiškiai rodė, kad visos jėgos buvo koncentruojamos centre. Nežinrint nepalankių sąlygų dėl pelkėto tereno ir daugybės upių, čia buvo priskirtos dvi šarvuotųjų grupės, kad greičiau pasiekti tikslą.

Sovietų jėgos buvo sukoncentruotos pietuose priešais Rundstedto grupę. Ten Stalinas buvo išstatęs 64 divizijas ir 14 šarvuotųjų brigadų, kai centriname fronte tebuvo tik 45 divizijos ir 15 šarvuotųjų brigadų, o šiauriniame frone 30 divizijų ir 8 šarvuotos brigados.

Sovietai matyt galvojo, kad vokiečiai stengsis pirmą eilę užimti pramoninį ir ūkinį rajoną, labai svarbų Rusijai, tad tam jie išdirbo elastinę gynybą, paremtą šarvuotųjų daliniais. Bet šarvuotieji yra ofensyvinis ginklas, tad sukoncentravimas pietuose šarvuotųjų brigadų leido taip pat pramatyti puolimą prieš Rumuniją, kuri buvo Vokietijos svarbiausiu naftos tiekėju.

Hitlerio planas savo drąsumu buvo rizikingas. Jis kartojo formulę, kuri jam pasisekė vakaruose, kur staiga užklūpamas prancūzas, greitai žygiu pralaužė jų gynybos liniją Ardenuose ir per trumpą laiką pasiekė laimėjimą. Panašiai Hitleris norėjo veikti ir Sovietų Rusijoje: pulti su visom jėgom ten, kur niekas jo nelaukė, pralaužti frontą ir užimti gyvy-

binius centrus Maskvą, Leningradą, Rostovą. Kita banga turėjo pasiekti Astrachano - Archangelsko liniją. Taip atrodė "Barbarossa" (rudbarzdžio) operacija popieriuje.

3 valanda ryto. Visur tyla, tik kitoj Bugo pusėj girdisi varlių kurkimas. Kas dalyvavo tą birželio 22 naktį puolimo grupėje prie Bugo upės, niekad neužmirš tos vasaros nakties varlių kurkimo. Per 15 km nuo Bugo, netoli Vorka Dobrinska kaimo, ant kalvos

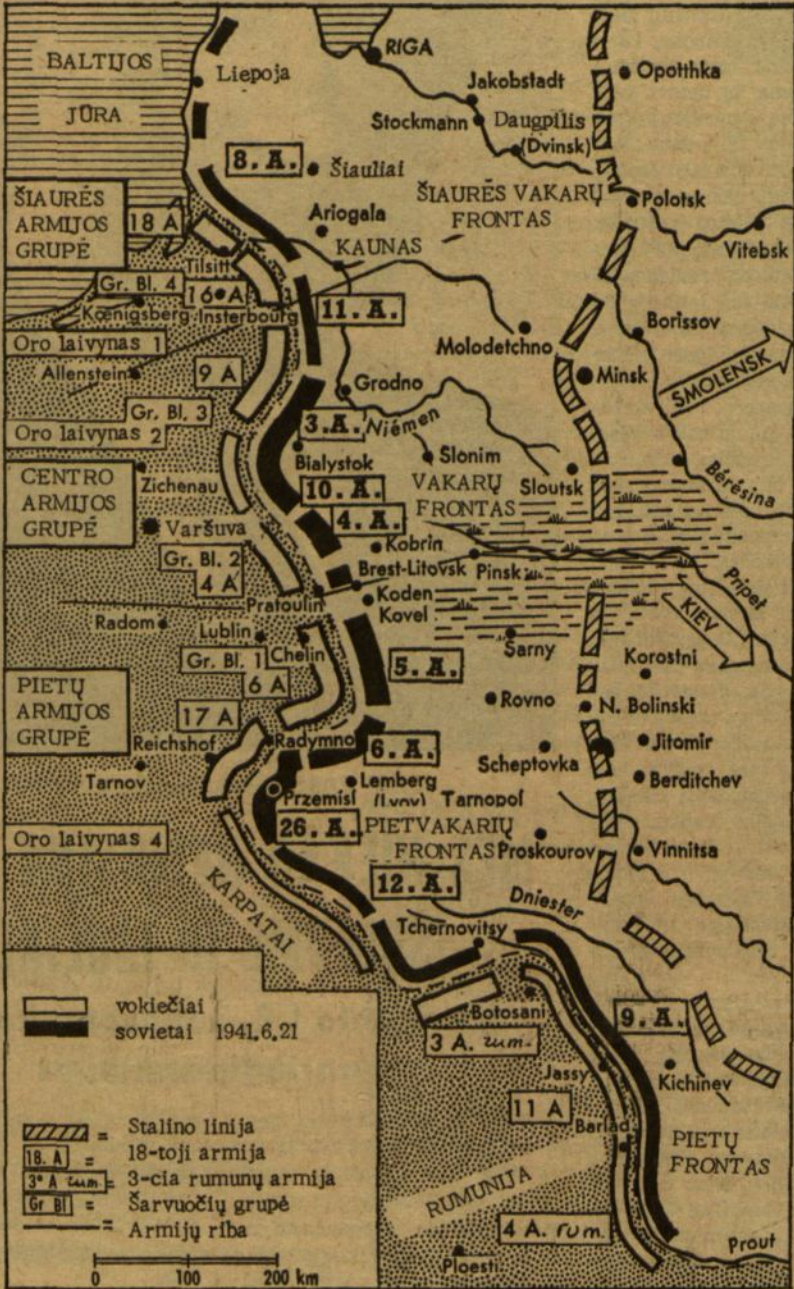
ninkais pasikelia į stebėjimo bokštą.

3 val. 11 min. apačioj palapinėj suskamba telefonas. Štabo karininkas lt. Bayerlein pakelia ragelį. Tai kalba lt. Bruecker iš 24-to šarvuoto korpo. Be jokios įžangos jis praneša: "Bayerlein, prie tilto Kodan viskas pavyko gerai".

Bayerlein pasižūri į štabo viršininką baroną von Liebenstein, kuris linktelį galva ir atsako: "Gerai, Bruecker. Labai gerai!"

tų rugsėjo mėnesį. Tada jis irgi buvo Guderiano vadovybėje prie Brest-Litovsk. Rugsėjo 22 d. rusai pasirodė su gen. Krivošenu priešaky ir su jais buvo pasidalinta Lenkija, pravesta demarkacijos linija. Bugo upė pasidarė siena pagal Hitlerio ir Stalino susitarimą. Buvo pasikeista vėliavom, suorganizuotas bendras paradas ir sumušta degtinės stiklais. Nes be degtinės jokia kalba. Rusams be degtinės jokia sutartis.

Gen. Krivošin, prisiminęs mokykloj išminktą vokiečių kalbą, pakėlė stiklą prabildamas vokiškai ir padarė klaidą, kurią tuoj pasitaisė. Vietoj pasakęs, aš geriu už amžiną abiejų tautų draugystę (Freundschaft), jis pasakė "Geriu į amžiną nedraugystę (Feindschaft)!" Po pasitaisy-

stovėjo medinis bokštas, kurių paskutiniaisiais mėnesiais daug buvo pristatyta abiejose sienos pusėse. Apačioj prie bokšto palapinėje buvo įsitaisę II-os šarvuotųjų grupės priešakinis štabas, Guderiano tankų armados galva. Karininkams tai buvo "balta G" grupė, nes ant visų tankų ir šarvuotųjų automobilių buvo nupiešta balta raidė G, atpažinimo ženklas (Guderian), kad galima būtų nušyti atpažinti, jog tai savas. Guderian tai pavartojo Prancūzijoje. Jį pasekė ir Kleist, įsakydamas ant savo šarvuotųjų nupiešti baltą K raidę.

Dalių vadai buvo gavę įsakymą tarpusavyje nekomunikuoti per radiją, išlaikyti visišką tylą, kad nesukeltų sovietų įtarimo. Telefoniniai pasikalbėjimai tegalimi tik būtinu reikalu.

Štai pasirodė maršalo Guderiano tankas. Išsokęs iš bokštelio, jis pasisveikino su karininkais. Buvo tiksliai 3 val. 10 min. ryto. Pasikeičia keliais žodžiais ir Guderian su savo štabo kari-

Tęskite toliau! Daug laimės arba š...!"

Kodeno tiltas buvo svarbiausias operacijoj persikėlimo per Bugo upę taškas ir nuo jo greito užėmimo priklausė operacijos pasisekimas. 3-čiai šarvuotai divizijai buvo patikėtas šis uždavinys atlikti keliom minutėm prieš ofensyvą. Jieturėjo likviduoti sovietų sargybą kitoj pusėj upės ir nuimti nuo tilto paspėstas minas. Uždavins dabar buvo įvykdytas.

Visas Guderiano štabas lengvai atsiduso. Aišku, buvo pramatyta ir nepasisekimas. Ketvirtoji armija buvo pasiruošusi šiaurėj Brest-Litovsk perimti tiltus per Bugą. Tokiu būdu 178 pionierių batalijonas skirtu laikui atvyko prie Drohizyno su dirbtino tilto dalimis, pasiruošęs pastatyti tiltą.

3 val. 12 min. Visi žiūri į savo laikrodžius ir kiekvienas jaučia plakant širdį. Tyla nepakenčiama. Laikrodžio rodyklė išlėto juda. Atrodo lėčiau nei kada.

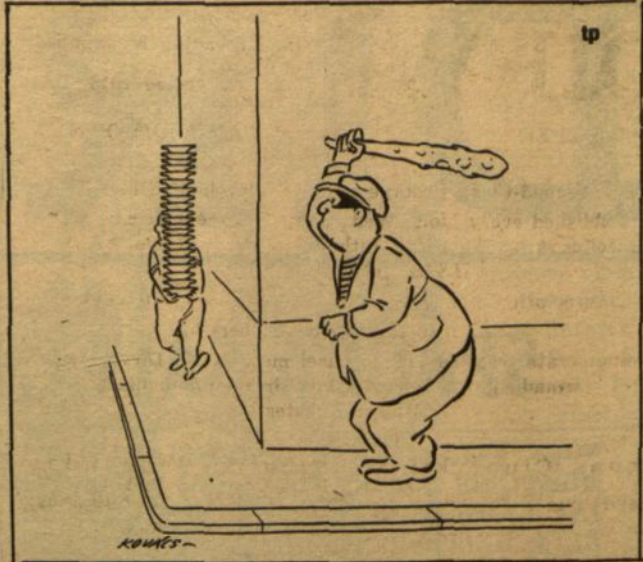
Bayerlein prisimena 1939 me-

mo visi tada linksmai pakėlė stiklus. Nuo to laiko praslinko dvidešimt vienas mėnuo. Dabar baigėsi paskutinės minutės tos "nedraugiškos draugystės". Iš naujo reikėjo atitaityti gen. Krivošino liapsusą. Birželio 22 d. nedraugiškumas kėlėsi su saule.

3 val. 14 min. Volka Dobrinska bokštas pradeda ryškėti rytmečio tamsoje. Horizonte jau švinta. Bet miškas dar miega. Niekas, atrodo, nepastebėjo su-trauktų armijų visu pasieniu.

Štai, laikrodžio rodyklė rodo 3 val. 15 min. Lyg kas būtų paspaudęs mygtuką, tamsą perskrodė milžiniškas žaibas. Visų kalibrų patrankos prabilo. Horizonte iškilo šviečiantys priešlėktuviniai sviediniai ir pasigirdo apkurtinantys garsai. Kitoj pusėj Bugo upės iškilo ugnies liežuviai ir dūmų kamuočiai. Mėnulio silueta dingo už dūmų... Taika mirė. Prasidėjo karas...

(Bus daugiau)

Be žodžių...

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS

ALEKSANDRYNAS, V. Biržiška	7,50
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, J. Balčikonis ..	12,00
LITHUANIAN FOLK TALES, St. Zobarskas	4,50
SENASIS VILNIUS, A. Šapoka	5,00
ARTE LITUANO, St. Goštautas	4,00
DUKTĖ, Alė Rūta	2,40
GYVULIŲ ŪKIS, G. Orwell	1,00
ELDORADO, Juozas Švaistas	1,80
NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTOJAI (poezija), Algimantas Mackus	3,00
VYTAUTAS THE GREAT GRAND DUKE OF LITHUANIA, B. Končius	4,00
Minkštais viršeliais	3,00
LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS II t., M. Biržiška	3,00
LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW, B. Armonas	3,95
9 DRAMOS VEIKALAI, Vyt. Alantas	5,00
HAMLETAS, W. Shakespeare (vertė Nyka-Nilūnas)	5,00
TĖVŲ ŠALIS, S. Jonyinė	3,50
ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, V. Baravykas	4,00
RAŠTAI II d. Vincas Krėvė	5,00
TAUTOS PRAEITIS	5,00
LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAI ŽODYNAS, V. Peteraitis	7,00
LITHUANIAN QUARTET	4,95
VILNIUS LIETUVOS GYVENIME, Dr. A. Šapoka	1,50
METŲ VINGIAI (poezija), Alf. Tyruolis	3,00
RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI, J. Girdžius-Klausutis	3,00
PO RAGANOS KIRVIU, Jurgis Jankus	1,50
GYVENIMO VINGIAIS, Dr. P. Kalvaitytė-Karvelienė	3,50
VYRAI KLŪSTKELIUS, Dr. J. Prunskis	3,00
ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS, Alė Rūta	4,00
PLAUK, MANO LAIVELI (poezija) Petras Sagatas	2,00
PURIENOS PO VANDENIU, Pulgis Andriušis	2,00
Minkštais viršeliais	1,50
LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE, L. Dambriūnas	2,00
SAULĖS GRĮŽIMAS, A. Baronas	1,50
Minkštais viršeliais	2,00
KALVOS IR LANKOS, Alb. Baranauskas	2,00
TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, K. Bielinis	2,50
BLAŠKOMOS LIEPSNOS I ir II tomai, F. Neveravičius	po 2,00
DU MEDŽIAI IR TRYS GELEŽNIAI KRYŽIAI, A. Šukys	3,00
VYNUOGĖS IR KAKTUSAI (poezija) J. Švabaitė	2,00
DAILININKAS RAUBA, Vincas Ramonas	3,50
MOKSLAS IR RELIGIJA, Dr. J. Prunskis	2,00
DERLIAUS VAINIKAS (poezija), Juozas Mikuckis	4,00
Minkštais viršeliais	3,00
PETRAS ŠIRVOKAS, Juozas Švaistas	2,75
MOTULĖ PAVILIOJO, Lazdynų Pelėda	60
VARPAI ŠKAMBA, St. Būdavas	2,50
MEMOIRS OF A LITHUANIAN BRIDGE, V. Kudirka	2,00
NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, A. Sabaliauskas	2,00
ŽMOGAUS GENEZĖ, Vyt. Kavolis	1,00
DOLERIS IŠ PITSBURGO, Stepas Zobarskas	80
VIDUDienio SODAI (poezija), Bernardas Brazdžionis	4,00
UŽBURI KELIAI, A. Giedrius	3,00
ŽALIOJOJ LANKELĖJ, Kostas Ostrauskas	3,00
KELIAS Į KAIRĖ, Alė Rūta	3,00
IŠ PASKENDUSIO PASAULIO, Bronys Raila	5,00
TRIŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ, Nadas Rastenis	5,00
HOUSE UPON THE SAND, Jurgis Gliuda	3,95
GYVENIMAS YRA DAILUS, Vytautas Volertas	2,50
POPULAR LITHUANIAN RECIPES, Josephine J. Dauzvardis	2,00
ANGELAI IR NUODEMĖS (novelės), R. Spalis	2,00
Minkštais viršeliais	1,50
VLADAS NAGIUS - NAGEVIČIUS, Dr. B. Matulionis	6,00
LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ, Leonardas Dambriūnas	2,50
RESPUBLIKA, Stasys Laucius	1,50
NAMAI ANT SMĖLIO, Jurgis Gliuda	2,00
VISGAILIS, Jonas Vėgėlis	3,00
LIETUVIŠKAS LIBERALIZMAS, Vytautas Kavolis	3,50
LITHUANIA UNDER THE SICKLE AND HAMMER, J. Petrulis	1,50
MOTINA IR MOKYTOJA, Šv. Tėvas Jonas XXIII	1,50
TERESĖ NEUMANNATĖ, J. Burkus	3,00
TWENTY YEARS' STRUGGLE FOR FREEDOM OF LITHUANIA, Juozas Audėnas	1,50
TAUTOS PRAEITIS, Kun. Vyt. Bagdanavičius	3,00
ANTANAS VANAGAITIS, Vyt. Alantas	2,00
VIKTUTĖ, Šatrijos Ragana	2,00
Minkštais viršeliais	1,50
ŠV. JONAS BOSKO, Kun. Jonas Lemoyne	5,00
ŽMONĖS ANT VIEŠKELIO, Liudas Dovydenas	1,00
TUKSTANTIS IR VIENA VASARA, Liudas Dovydenas	2,50
LORETA, Stasys Būdavas	1,80
ŠILKAI IR VILKAI, Runcė Dandierinas	1,00
NEGĖSTANTI ŠVIESA, Pranas Garšva	3,50
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jonas K. Karys	5,00
ALMA MATER, R. Spalis	5,00
TAMSAUSIAUS PRIEŠ AUŠRĄ, Bronys Raila	5,00
CROSSES, V. Ramonas	4,00
RELIKVIJOS (poezija), Nerima Narutė	2,00
ART COLLECTION (išleido Tėvai Pranciškoniai)	6,00
LITHUANIA (Albumas), V. Augustinas	5,00
VARDAN DIEVO (maldaknygė vaikams) kun. St. Yla	1,00

Užsisakant knygas, čekį ar money order siųsti šiuo adresu: Dirva. 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Šį sąrašą prašome išsikirpti, nes tik retkarčiais, jį papildę, skelbsime Dirvoje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY MCKENNA Kentucky Bourbon ..	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35
5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine ..	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

NEPAMIRŠKIME KNYGOS!

Ne kartą, o kelis kartus teko pastebėti kai kurių bendrinių organizacijų veiklos planuose skelbti, bet neįvykdyti, knygų ir laikraščių platinimo mėnesiai...

Šiame reklamų ir nuolatinio prekių brūkimo krašte nėra nieko nepaprasto, kad kartas nuo karto ir lietuviškų knygų leidėjai ne tik skelbiąsi, bet dar ir straipsniais paragina lietuvių spaudą skaitančiąją visuomenę, kad verta ir reikalinga prisiminti įsigyti lietuvišką knygą.

Daugelyje organizacijų gražiū papročiu yra įsigyvenės būdas -- knygomis apdovanoti kuo nors pasižymėjusį ar programoje gražiai pasirodžiusį jaunuolį. Knyga kaip dovana kas kart įgyja rimtesnę ir vertinamesnę poziciją ir šiaip dovanojamų įvairiomis progomis dovanų riktuotėje.

Visa tai gerai, bet nepakankamai gerai. Galėtų būti dar geriau. Nors vieni galvoja, kad mūsų knygų tiražai, proporcingai imant, pakankami, lyginant su buvusiais tiražais Nepr. Lietuvoje, kiti gi galvoja, kad pagal iššėvijos uždavinius ir žmonių inteligenciją, tie tiražai galėtų ir turėtų būti didesni. Deja, knygos tiražas priklauso nuo paklausos. O toji paklausa, išskyrus vieną kitą jautriau mūsų gyvenimą paliejančią knygą, visgi menkoka.

Dauguma knygų išleidžiama "per skausmą ir ašaras". Paskiau -- skaičiuojame, kiek per metus įvairių knygų išleista, kokie mes kultūringi! O kiek jų išpirkta -- rūpi tik leidėjui ir autoriui.

Keletą pavyzdžių užtektų įrodymui, koks "kietas" ir pastovus lietuviškos knygos skaitytojų skaičius. Labai gerai, kai knygos išperka 1000 egzempliorių. O po to, jei dar yra likutis, labai ir labai sunku jį "išpiršti".

Pavyzdžiui, tokia reta ir vertinga, kaip Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista Laisvės Kovų Dainos knyga, būtų turėjusi išeiti keliomis laidomis, jei visiems lietuviams, ar bent jų susipratusiai daugumai būtų miela ne tik vieną kitą dainą iš to rinkinio dainuoti, bet kartu pajusti ir bent mintimis pagyventi mūsų partizanų nuotaiką, svajonėmis ir idealais. Bet kur tau -- "standartinę" rinką aprūpinus, susiduri su nuomonėmis, kad -- negi remsi ir palaikys "tautinių leidinių", ar kad -- poezijos nemėgstu, per brangu -- ir t.t. Pigiūs ir nepateisinami argumentai rodo, kad daugelis mūsų inteligentų kuo toliau, tuo labiau atpranta nuo lietuviškos knygos skaitymo.

Tam, be abejoj, yra priežasčių. Bet ar jos pateisinamos? Kalbėti mes daug kalbam apie organizacijų ir jų vadovybių uždavinius, žinom pulkiausiai savo ir viso pasaulio politiką, kritikuojam ir intriguojam iki nusibodimo, bet tuo pačiu dažnas nepastebi, iš kokios dvasinės ir moralinės seklos išplaukia toji mūsų "veikėjų" veikla, kuri apsiriboją apgailėtina dvasine ubagyste, paviršutiniškumu ir kito nuomonės nevertinimu.

Knyga, didesnės ar mažesnės vertės, neišgelbės visų skęstančių provinciališkumo srovėje. Bet knyga, kokia ji bebūtų, ją skaitant įgyja nepaprastai gerą ypatybę -- ji sulaukia nuo intrigu, liežuvinimo, neapykantos ir visokių kitokių blogybių.

Jei jau nėra kitų priežasčių knygai įsigyti, pabandykite bent šitą.

O kam knyga malonus ir naudingas laisvalaikio poilsis ir dvasinis pasistiprinimas, te nelaukia knygų mėnesio. Knyga tebūnie mūsų stiprybės šaltinis -- šalia kasdieninės duonos.

(J.Č.)

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of JusticeCOSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-18642439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.Akordeonai, siuvarmos mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

VANAGAITIENĖ IR MACKUS BOSTONO SUBATVAKARYJE

Beveik pusantros paros dangus maišėsi su žeme. Radijo pranešėjai "ramino", kad Bostone pūgų pripustys 12 colių sniego. Tie dangaus prajovai apsirėškė penktadienio vakare ir siautė visą šeštadienį, gruodžio 16 d. Juozas Kapočius, telefonuteiraudamasis, ar įvyks kultūrinis subatvakaris, pranešė, kad jo gyvenamajame daly pusnys baigia lipiti ligi langų, o automobilui iš užpusyto garažo išimti reikėtų bent poros valandų sunkaus darbo...

Tačiau akt. Algimantas Žemaitaitis, kurį prašėme mums paruošti ir paskaityti tragišką žuvusio poeto Algimanto Mackaus poezijos, vis dėlto iš didesnės sniego audros Waterbury, negu Bostone, ryžosi atvykti į didelę sniego audrą... Tas jo atvykimas ir nuėmė, kad kultūrinis subatvakaris nebuvo atidėtas. Parengimų pirm. inž. Edm. Cibas, vakaro programą pradėdamas, teisingai pastebėjo, jog tai yra akt. Alg. Žemaitaitis pasiryžimo subatvakaris -- mes vargu būtume drįsę tokia ore išti laukan iš savo urvų! Na, susirinko ir pačių ištikimiausių draugų būrelis, todėl ir buvo galima atlikti tai, kas buvo užsimota. Žinoma, nebuvo tiek dalyvių, kiek tragiškai žuvę žmonės savo darbais nusipelnė, bet šiuo atveju gal svarbesnė yra intencija, negu didelė klausytojų minia...

Stasys Santvaras, kuris jau šešti metai yra kultūrinio subatvakario programos vadovas, savo ilgesnį kalbą, skirtą L. Vanagaitienės ir poeto Algimanto Mackaus minėjimui, be minčių apie gyvenimą ir jo nelaimių beprasmiškumą, taip kalbėjo:

"Pernai šioj vietoj ir tuopačiu metu mes valandėlės susitiekėme poetu Faustu Kirša, kuris sušikompikavusių ligų neįveikė ir Bostone, mūsų akivaizdoj, užgeso. Lyg piktų vanagų genami, netruko pralėkti Donelaičio metai, kurių Faustui Kiršai nebuvo lemta išgyventi..."

Šiometinių metų pradžia vėl yra šturpi ir skausminga, kažkokiu beprasmiškumu ir fatalizmu paženklinata, nes jos angoj žuvo Lilija Vanagaitienė ir jaunas poetas Algimantas Mackus. Iš Chicago atėjusiame laiške prof. Pr. Čepėnas man rašo: "Reikėjo eiti pas bičiulius Naujųjų metų sutikti, bet nuotaika buvo sunki -- iš akių neišėjo neseniai matytų žmonių vaizdas ir slėgė širdį liūdesys. Gruodžio 27 d. specialiai grįžau iš Urbanos -- dr. M. Gimbutienė skaitė paskaitą, daug žmonių buvo, a.a. Mackus taip gražiai, taktiškai ir nuotaikingai vadovavo diskusijoms. Po paros jo jau nebuvo mūsų tarpe!"

Gruodžio mėnesio (1964 m.) Margočio vedamąjį perskaičiau dar prieš nelaimę. Tada jo pabaiga man sukėlė vieną kitą klausimą, net jaunuoliška pretenzija ten suskambėjo. Po poros dienų aš vėl paėmiau tą Margočio numerį ir, beskaitydamas tuos pačius žodžius, nukaūtau radęs žmogiškos naujatos kristalą. Gal tie sakiniai buvo dėl kitų priežasčių parašyti, bet, tikriausia, dar prieš spausdinimą, juos skaitė ir Margočio leidėja L. Vanagaitienė. To vedamojo, kurį rašė red. Alg. Mackus, paskutinįją pastraipą cituoju: "Baigiant metus, įprasta pažvelgti ateitin. Nuo tokio žvilgsnio ar kokių nors vilčių bei pažadų susilaikysime. Žinom tik tiek: esam užbaigę 1964 metus. Paliekame juos su pakartotina ir gilia padėka visiems asmenims, šiais metais Margoityje bendradarbiaavusiems".

Ką jautė Alg. Mackus, kai jis atsisakė pažvelgti ateitin, kai jis nuo vilčių ir pažadų tarimo susilaikė? Iš tikro, baisiai gaila Algimanto Mackaus, baisiai gaila ir to vanagaitinio Margočio, kurio reformuotu pavidalu ir savo talentu poetas Mackus į mūsų kultūrinį gyvenimą įnešė ir atviresnį pasisakymų, ir naujų vartų, ir viltingų kūrybinių polėkių. Praradimas tokio Margočio, koks jis buvo Mackaus redaguojuamas, iššėvijos gyvenime bus akivaizdi spraga.

Poeto Algimanto Mackaus nelaimės partnerė Lilija Vanagaitienė buvo Margočio žurnalo ir Margočio kasdieninio radijo valandų vedėja bei savininkė. Arčiau ją pažinau tik prieš pusantų metų, kai dalyvavau amžinos atminties Antano Olio minėjime

Chicagoj, kur ji, pavaduodama savo sergančią seserį p. Olenę, buvo ir parengimo globėja, ir svečių vaišintoja. Seniai buvau matęs tokį vaišių stilių, tokią ištaigą ir drauge tokį lietuvišką nuosirdumą. Lilija Vanagaitienė buvo maloni, kiekvienam svečiui rado atskirą paguodos žodį, atrodė sveika, stipri ir energinga. Iš tikro tokia įnait ir buvo -- nepalaužiama savo lietuvišką, nepavargstanti gausoj darbų ir rūpesčių, kurie savo esme buvo skiriami lietuvių tautos garsui ir garbei.

Nelaimė ištikus, iki šiol vieną pačių ryškiausių L. Vanagaitienės paveikslų davė prof. J. Žilevičius (žr. Dirvos Nr. 3, 1965), ilgesnį laiką sekęs jos veiklą Amerikoje. Pasirodo, ji gyvai reiškesi Chicago lietuvių muzikiniame, teatriniam, radiofoniniame ir visuomeniniame gyvenime. Anot prof. Žilevičiaus, ji buvo pūklis ir gabi Margočio reikalų administratorė. Ir abejonių dėl to negali būti, nes juk, Ant. Vanagaitiui mirus, penkio metai Lilija Vanagaitienė, nebijodama pažangos ir naujų vėjų, sugebėjo išlaikyti gyvą Margočio žurnalą, sugebėjo išlaikyti ir kasdienes Margočio radijo valandas, kurios savo kultūrinio lygio taip pat buvo avangarde. Lilijos Vanagaitienės tragiška mirtis -- nuostolis ne tik Chicago lietuviams, jis lygiai skaudžiai liečia ir mus, Bostone, ir visą lietuvių iššėviją Amerikoje. Staiga, netikėtai ir kaž kaip beprasmiškai Lilija atgūlė kapan greta savo vyro Antano Vanagaitio. Savo darbais ilgą laiką tegu ji būna gyva mūsų tarpe...

Kai poetas miršta -- nėra kaip pritaikyti seno posakio: "Karalius mirė, tegyvuoją karalius!" Mat, karaliaus vainiku gali būti padabinta ir nebūtinai karališka galva! Ypačiai klaidi praraja atsiveria, kai miršta jaunas ir talentingas poetas, kuris galėjo dar daug ką pasakyti, daug savo dvasios lobių palikti.

Iš patyrimo žinom, kad kiekvienas naujas grožinės literatūros žodis susilaukia netik draugų, bet kartais ir kandžių kritikų. Kritikos karčio ne vieną sykį teko paragauti ir praėjusių metų gruodžio 28 d. vakare tragiškai žuvusiam poetui. Dar neseniai, prabėgusių švenčių proga, rašydamas man laišką, mano senas, brangus ir gerbiamas bičiulis, menų žinovas ir gerbėjas, gana atštriai pasisakė prieš "neornamentuotą" poeziją.

Vellonis poetas Mackus pats mėgo atviresnį žodį, todėl esu tikras, jis per daug nesipiktintų mano bičiulio pažūra į poezijos meną. Savo esme ji yra idealistinių nusiteikimų, tiesiog maironinė -- "nei ritmo, nei rimo, nei prozos geros". O tačiau aš negaliu su ja sutikti. Visų pirma dėl to, kad visi mes, kurie bandėm lietuviškai eiles rašyti, tokių ar panašių pasmerkimų sulaukėm. Lietuviuose vis dar maža tėra poezijos skaitytojų, kurie į kiekvieną kūrybinį bandymą mėgintų pažvelgti su meile, mėgintų įsijausti į autoriaus kuriamą pasaulį, mėgintų paieškoti priežasčių, kodėl jo eilėraščiai yra tokie, o ne kitokie. Mums vis dar daug gražesnės yra svetimos plunksnos, sunkiai mes mokomės savo kū-

rybinių pastangų meilės. Mano bičiulis žinojo, ką jis rašė, bet šį sykį ir jis pasuko "tradiciniu keliu". Visada tebeturėdamas tą pačią pagarbą jam, į jo kritišką pastabą apie Algimanto Mackaus eilėraščius tegaliu trumpai atsakyti: poezija yra ieškojimas, yra nuolatinis širdies degimas, jokių atvejų jis nėra išmoktas dailės eiliavimas. Jei mokėčiau -- verkčiau Algimanto Mackaus (tikrai, kaip vaikas, verkiau tik savo motinos, bet ir tai greičiausia dėl to, kad lemtis neleido man jos paskutinį gyvenimo valandų matyti, neleido paskui jos karštą eiti...), nes jis -- Mackus -- ieškojo ir rado, savo poezija jis lygiavosi į Vakarų pasaulio poeziją, nors tartumėm, kad ir Vakaruose ne viskas yra auksas, kas žvilga...

Nežinau, ką Algimantas Mackus paliko savo stalčiuose. Viešumoje tėra pasirodę tik trys jo eilėraščių rinkiniai. Algimanto Pagėgio slapyvardžiu išleista rinkinį tikrai turėjau, bet esu įjį praradęs, tikriausia, kas nors pasiskolino ir negrąžino. Jo yra žemė, Neornamentuotos kalbos generacija ir Augintiniai -- kiti du jo lyrikos rinkiniai, su kuriais gyvenau pastarųjų dienų vakarus. Ak, sunku buvo patikėti, kad su Algimantu Mackum tegalėsime tik jo knygų lapuose susitikti...

Poetas Algimantas Mackus, jau emigracijos augintinis, tuo tarpu yra jautriausias ir gliausias išsėkęs savo kartos skausmą, nedalia ir desperaciją. Skaitydamas jo eiles, aš gyva širdim jaučiu tą tragiką ir košmarą, kuriame savo kelio ieško jo generacijos merginos ir vyrai. Pagundos ir vilionės aplinkui, kaip sirenų giedojimas, bet pareigos šauksmas ir ilgesys kaž kod sunkiai

bepasiekiamo taip pat yra širdį draskantis... Poetas žuvo teturėdamas 32 metus amžiaus, vadinamas dvylikos metų, atsiskyrė su Lietuva. Ir kokia ji gyva, ir kokia ji gaudi jo poezijoje! Klaidinga būtų galvoti, kad yra lengva tokį tėvynės paveikslą nešioti savo širdy. Mums, vyresniems, jos vaizdas nėra miglotas, o jaunimui jis yra atsidūręs tarp Scyllos ir Charibdos, Algimanto Mackaus apsisprendimas, nors ir skausmingas, yra tvirtas ir tyras. Birutė Vaičūrgytė netrukus mums paskaitys jo Miestą. Pamatysim, su kokia jėga jis veržiasi į tą miestą, ištikrogi -- į savo paties prarastą vaikystę...

Augintiniai, kurie klaurai yra persmelti jaunuolio tremtinio nedalios, trečiojo giesmės tokiais posmais sužvilga:

Skausmingai atsiremki savo rases,
augintini sūnau!
Sidabro augalai ir žvėrys
šnekės gimtąją sutavim kalba:
"... Girelė augo
žalia liepelė.
Tai ten laivelis tavo,
tai ten irklėlis klevo".

Algimantas Mackus buvo ieškotojas, buvo modernus poetas, gimtąją kalbą drąsiai ir naujoviškai kalbėjęs. Kokia tuštuma atsiveria, kai dabar jo nebėra! Ar ateis kitas, ar pajėgs ir išdrįs dailiuoju žodžiu atstovauti ne išklydusią, bet iš gimty namų išvestą generaciją?... Poetai kai kuria prasme gal ir būna karaliai, bet netinka sakyti: Poetas mirė, tegyvuoją poetas! Nes labai retai jie ateina, o kai kada perdaug greitai mums palieka... Tuštuma kartais ilgą laiką

(Nukelta į 4 psl.)

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščio įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

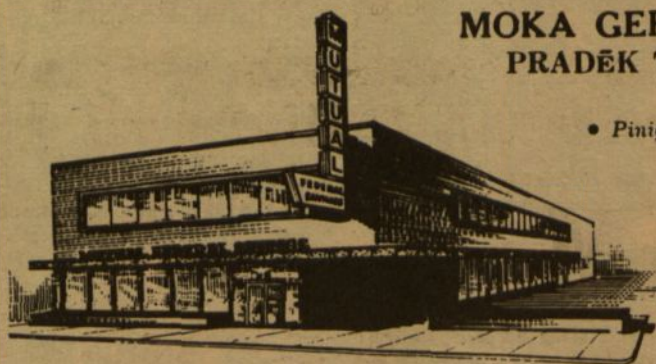
Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

KOVA SU NETURTU

Prezidentas Johnsonas savo programon įtraukė ir kovą su skurdu JAV. Oficialiais duomenimis, 35 milijonai amerikiečių gyvena skurde; jų metinės šeimos pajamos neviršija 3000 dolerių.

Tas faktas komunistinio režimo šalyse duoda pagrindą propagandai, kad JAV siaučias kurdas, kapitalizmo žlugimo pranašas, ir kad panašų skurdo reiškinį socializmo šalyse nėra.

Neginčytina, kad JAV yra skurdžiausias gyvenančių žmonių, bet tam reikšmingi ieškotina kitos, ne santvarkinės, priežasties.

Neturto sąvoka -- reliatyvi. Ištikrųjų, bešališkai į reikalą žvelgiant, amerikoniškas netur-

tas ir "skurdas", daugeliu atvejų, atitinka kitų šalių "turtingumui" ar "prabangai". JAV gyvenamųjų šeimų, tuozdirbančių nuo 100 iki 250 dolerių mėnesiui, laikomos neturtingomis. O, pav., Sov. S-goje valdininkas net su aukštuju mokslu, tuozdirba nuo 50 iki 120 rublių mėnesiui. Pasenusiems, nedarbingiems kolchozininkams ir karo invalidams mokama pensija nuo 6 iki 36 rublių mėn.

Prancūzijoje gi darbininkas uždirba mėnesiui 70-100 dolerių, o žmonių uždarbis Azijoje, Afrikoje, Lotynų Amerikoje, prilygsta 120-240 dolerių metams. Galima būtų, žinoma, tarti, jog pavaizduotos čia skaitlinės, be atitinkamų šalių valiutos perkamosios galios palyginimo, nedaug ką pasako.

Bet kas nežino pagrindinių (pirmo reikalingumo) prekių ir maisto produktų kainų JAV ir Sovietuose bei Prancūzijoje? Jos labai skiriasi ir skiriasi JAV naudai. Taigi, skaitlinės rodo, jog JAV skurdo, kaip tokio, nėra.

Kas be ko, yra, žinoma, atskiros skurdeivų grupės: keliaujantieji sezoniniai farmų darbininkai, buv. Virginijos angliakasių, tebesėdinčių apleistų kasyklų apylinkėse, tingniaujančiųjų, išgeriančiųjų žmonių, bet tokių niekur netrūksta ir tuo ne valstybės santvarka kalta.

Kaip numatoma su tuo skurdu kovoti.

Darbininkų masės bus perkeltos į aukštesnio uždarbio kate-

gorijas, prilygstančias vidutiniui uždirbančios šeimos uždarbiui -- 6500 dol. metams. Apie tą programą girdėjom ir žinom, įtraukta 784 milijonai dolerių, o naujo biudžeto projekte, šiai išlaidų pozicijai, numatyta bilijonas. Siūlomasis projektas numatomas skelti į dvi ar tris grupes: suteikti darbo jo neturintiems, paruošti dirbančiuosius ne kvalifikuotus darbininkus į kvalifikuotųjų grupę, tam reikalingi juos atitinkamai teoretiniai paruošimai. Tam tikslui numatoma steigti specialius kursus, specialias darbo kolonijas, kuriose bus priimami abiejų lyčių jaunuoliai nuo 16 iki 20 metų amžiaus. Čia kursantai gaus pilną išlaikymą, mokslą ir jiems bus mokama po 30 dolerių mėnesiui. Tuo būdu dedami pamatai Darbo Korpusui, kurio metinė sąmata: 150 milijonų dolerių. Taikos Korpuso pavyzdžiu steigama organizacija "VISTA", kur dirbs 3000 organizacijos narių.

Programa laikino darbo suradimui moksleiviams, kad tuo būdu juos įgalintų užsidirbti mokslapinigius, palies 125,000 aukštesniųjų mokyklų moksleivių ir kainuos apie 112 milijonų dolerių.

Bedarbiams bus suteikta galimybė išeiti tam tikrus kursus, kurie padės jiems surasti kvalifikuotą darbo. Tokiem kursams steigti numatoma 112 milijonų dolerių. Savivaldybės gyventojų sveikatingumo pagerinimui gaus gausius kreditus ir, beto, bus įpareigotos tam reikalui skirti iš savo biudžetų lėšas. Tai programa įgyvendinti federalinė vyriausybė iš savo biudžeto numato skirti 224 milijonus dolerių.

Teoretškai tai geri projektai, kuriais siekiama suteikti piliečiams darbo, mokslo, bendrai, įgalinti juos pakelti savo gyvenimo lygį ir pakilti iš neviltingos bedarbių ir gyventi iš visokių atsitiktinių uždarbių bei pašalpų.

Jonas Eivenis

PADEKA

1964 m. lapkričio 7 buvau iškilmingai pagerbtas kaip veteranas skautas ir karys. Pagerbimo komitetą sudarė: Am. Lietuvių Legiono Dariaus-Girėno posto vadas A. Kaunas (k-to p-kas), LVS "Ramovės" New Yorko skyriaus p-kas V. Alksnins, visuomenininkas J. Valaitis, Neoringos skautų tuntininkė R. Bružinskienė ir Taurio skautų tuntininkas A. Samušis.

Mano veiklą įžanginėje kalboje apibūdino J. Valaitis. Atskirus darbus išskėlė ir sveikino: žodžiu -- D-G posto vadas A. Kaunas, ramovėnų vardu -- V. Alksnins, Lietuvos kariuomenės savanorių ir karo invalidų vardu -- J. Kiaunė, J. Zaruskas (vienas iš 3 savanorių, kuriuos iš Kipro Petrausko tėviškės Dusmenų atsivežiau į Kauną 1920), Šaulys J. Švarplaitis; laiškais bei telegramomis -- plk. K. Ališauskas, dr. Steponas ir Ona Biežiai, G. ir A. Diržiai, Ieva ir Albinas Trečikai, V. Vyšniaus ir New Yorko skautų tėvų komiteto p-kė P. Levickienė.

Kaip skautų veteraną sveikino ir mano vaidmenį, kuriant ir puoselėjant Lietuvos Skautų Sąjungą, išskėlė: raštu -- V. Augulis, inž. J. Bogačūnas, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas P. Dargis, kun. St. Yla, dr. K. Jurgėla, prof. J. Kuprionis, Br. Kvily, K. Marijošienė, Al. Matonis, Skautų aidų red. A. Saulaitis, Darbininko vyr. red. S. Sužiedėlis; žodžiu -- Lietuvių Skautų S-gos Atlanto rajono vardu lg. Petnūnas.

Savo skautavimą Tėvynėje Lietuvoje maloniai prisimindami, žodžiu sveikino: Darbininko adm. tėvas P. Banitnas, OFM (Anykščių skaitlininkas); inž. J. Butkus (Škapiškio skautų draugovės įkūrėjas ir dr.-kas); inž. P. Labauskas (Lietuvos jūros skautų vadas, karo laivo "Prezidentas Smetona" vadas); kun. J. Pakalniškis (Klaipėdos skautas), sukalbėjęs maldą prieš vakariene; Karlo redaktorius Z. Raulinaitis (Vilkaviškio tunto adjutantas), įteikęs dovaną; Vyt. Šventoraitis (karininkas); sporto vadovas Al. Vakselis (Jurbarko skautų dr.-kas, artilerijos leitenantas); dr. P. Vileišis, pasveikinęs Lietuvių Bendruomenės vardu; Cv. Vitas-Viliūnas (karininkas); aktorius Vitalis Žukauskas (Kauno skautas), kurs perskaitė visus sveikinimus raštu bei telegramomis, įdomiai pristatydavo kalbėtojus ir gvyai vedė vakaro programą. Iš jų visų Kostas Jurgėla, Jonas Kuprionis, Simas Sužiedėlis, Petras Vileišis ir Vaclo-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

KAI ALGIMANTAS MACKUS rašė vedamąjį straipsnį pastutiniam pereitų metų Margočio numeriui, turbūt, neplanavo nesulaukti šių metų. Bet parašė, lyg būtų įtaręs, jog kažkas nenumatyta gali atsitikti. Žvilgtelėjo į praėjusius metus, atsisveikino su skaitytojais, padėkojo bendradarbiams ir įsakiniai pabrėžė, kad ateinantiems jokių planų, jokių pažadų neskelbia.

Daugumas mūsų periodikos leidinių gali prisitaikyti lotynišką skurdeivų apibūdinimą -- omnia mea mecum porto, tai yra, viską, kas mano, su savim nešiojuos. Mūsų periodika netik kapitalais, bet ir žmonėms neturtinga. Štai: vienas smūgis ir nėra Margočio nei leidyklos, nei redakcijos, nei administracijos... Nespėjus atsikvėpti dėl tokio absurdiško dviejų visuomenė itin brangių gyvybių nutraukimo, jau skverbėsi klausimas: o kaip dabar Margočiai? Ar ir šio esmens biografijoje bus užrašyta, kad "žuvo automobilį susidūrimu"?

Per 13 pastarųjų metų Margočiai pergyveno nebe vieną permainingą. Staiga netekęs tėvo Vanagaičio, visą laiką stijo prieš hamletišką klausimą: būti ar nebūti? Nes niekas, išskyrus patį Antaną Vanagaičių, negalėjo nei kėsintis išlaikyti Margočių toki, koks jis buvo tikram jo tėvui pačiam jį puoselėjant. Ir antra -- ar tikrai jis buvo reikalingas toks pat, kaip pirmą? Pasikeitė Amerikos lietuvių visuomenės sudėtis, pasikeitė interesai ir ypač skonis. Ką būtų daręs su Margočiu pats Vanagaitis, tas aktorius, muzikas ir visuomenininkas viename asmenyje, taip talentingai patalęs į pačias Amerikos lietuvių trečiojo-ketvirtojo dešimtmečio visuomenės širdies gelmes. Kaip jis būtų taikęs šeštojo dešimtmečio visuomenės širdin? Kas žino...

Atėjo tada dar jaunas visuomenininkas ir dailininkas Vladas Vijeikis, ir nedrąsus buvo žingsniai kojų, į tėvo Vanagaičio batus įsistojusį. Paskui atėjo B. Dirmeikis, ant aukštų spaudos bangų plaukiojęs. Vairavo čia tarp "Scyllos ir Charibdos", tarp tradicinių ir naujų skonių, ir Margočiai tapo vis mažiau bėpanašus į Vanagaičio Margočių ir, deja, turbūt nei vieno skonio ryškiausiai nepatenkinęs hibridas. Margočiai buvo nebe vanagaitiškas, tik jo redaktoriaus mirtis atsitiko panaši, kaip ir Vanagaičio. Atėjo Algimantas Mackus, "Neornamentuotos kalbos generacijos" poetas ir mastytojas. Margočiuje teliko senas vardas ir trumpa eilutė, primenanti, kad jis A. Vanagaičio įsteigtas. Mėnuo iš mėnesio Margočiai virto mūsų intelektualų, ypač jaunesniųjų žurnalistų, plonesniu už Metmenis, bet dažniau bei reguliariau pasirodančiu Metmenų antrininku. Senųjų Margočių mėgėjų daugumai jis buvo jau svetimas ir sunkiai tęsuprantamas, o naujų mėgėjų nedaug. Dar labiau aštrėjo klausimas: būti ar nebūti. Turbūt todėl Mackus ir neišdavė jokių vekselių 1965-tiesiems metams. Vladas Vijeikis, vienintelis gyvas išlikęs iš buvusių Margočių redaktorių, žada išleisti atsisveikinanąjį numerį: atsisveikinanąjį su išblokšaisiais iš gyvybių tarpo. Ar nebus tai ir Margočių paskutinis atsisveikindamas?

Metmenys, girdėt, žada reformuotis. Tai yra, šalia stambesniųjų ligšiolinio pobūdžio numerių, leisti dar kiek dažnesnius, plonesnius ir daugiau visuomeninei aktualiajai skirtus numerių. Ar tai nebus lyg faktinis buvusio pastarųjų laikų Margočių turinio įsijungimas į stilių ir dvasia giminingus Metmenis? Gal tai būtų ir išmintingas sprendimas. Margočiai savo vaidmenį, didelį vaidmenį, yra atlikę.

vas Vitas-Viliūnas buvo 1918 m. rudenį Vilniuje įkurto pirmojo lietuvių skautų, -čių tunto auklėtiniai skautai.

Visi sveikintojai apibūdino tautinius, kultūrinius ir karinius darbus, į kuriuos man teko įsijungti ir po šiai dienai dirbti. Tai lietuviškoji spauda, literatūra, karo veteranų veikla ir pats svarbiausias gyvybinis lietuvių tautos reikšmas -- jaunosios mūsų kartos ugdymas krikščioniškoje ir tautiškoje dvasioje. Šiuos svarbiausius mūsų tautos reikšmus bei ugdavinius visi sveikintojai stipriai akcentavo. Didžiausio džiaugsmo man teikia faktas, kad įvardyti ir daugis kitų mūsų kunigų, kultūrininkų ir visuomenininkų savo jaunatvėje nebuvo paskendę skautiškoje žaisloje, bet stropiai ugdėsi pagal skautų ideologiją bei lietuviškosios skautybės programą ir rimtai ruošėsi tarnauti Die-

vui, Tėvynei ir Artimui. Kadaise Tėvų Žemėje duotąjį Skauto įrodį jie sąžiningai ir su dideliu pasižventimu tebevykdė.

Antru atveju buvau pagerbtas 1964 m. lapkričio 11 N.Y. skautų tėvų komiteto suruoštame vakare, kuriame pirmą kartą New Yorko dalyvavo tiek daug mūsų šviesuomenės, New Yorko skautų ir skautų tuntų vardu s. R. Bružinskienė ir s. A. Samušis įteikė man vertingą dovaną -- gražų albumą su Kauno vaizdais odiniame viršelyje.

Visiems pagerbimo rengėjams, dalyviams ir sveikintojams-oms reiškiau nuoširdžią savo padėką už jautrias kalbas, dovanas ir linkėjimus. Toks kilnus lietuviškosios skautybės ir karo veteranų veiklos įvertinimas teikia man dvasinės stiprybės toliau dirbti lietuvių tautos gerovei.

Petras Jurgėla

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Vincas Ramonas

LINO ŽIEDAI

Iš novelių rinkinio Dailininkas Rauba

(2)

-- Mieg? -- Jis vos pajėgia kalbėt.
Tyla.
-- Anele, miegi?
Lengas užtiestas žiurstu. Žiurstas prasiskleidžia, ir Anelė tylėdama žiūri pro stiklą.
-- Atidaryk. Aš noriu tau pasakyti...
-- Tu, turbūt, iš galvos išėjai?
-- Atidaryk, Anele...
-- Ne. Aš negaliu. Pagaliau, kas gi tau yra?
Pauza.
-- Matai, kokia tu... O kam tu tuos žiedus bėrei į mane? Ne, aš tau nedovanosiu... -- Ir jis tvirtu kumštis smūgiu išmušė lango stiklą ir stengėsi pagaut jos ranką.
-- Anele... -- Iš jo burnos ėjo kažkoks nepaprastai karštas kvapas.

Bet ji spėjo pasitraukti.
Apčiupęs žiursta, jis nuplėšė jį nuo lango ir suspaudęs laikė jį rankoje. Sukando dantis ir staiga perplėšė žiurstą pusiau. Paskui metė jį atgal, pro išmuštą langą, ir nuėjo atgal. Suslieškojo klumpės, iškratė smėlį, apsiavė. Ir nei iš šio, nei iš to įėjo į arklidę. Dar užmetė arkliams už ežų dobių. Jis švelniai glostė arklidę kakla: -- Esk, esk... Na, gerai, gerai, esk Juodi... Na... palauk... tui

Kitą rytą juoda važiuavo dobių vežti. Įsilipusi į vežimą, ji visą laiką žiūrėjo į jį, valdantį arklidę, keistai šypsodamas. Jis netikėtai atsigręžė į ją ir pamatė tą nusišypsojimą. Tai buvo melnis pasityčiojimas. Savo moteriškos vertės pajautimas ir erzinimas. Jis smarkiai suldrto arklams botagų ir energingai patraukė į

save vadžias. Net arkliai atsistojo pietu. Toks buvo tas jos nusišypsojimas.

Duodamas į vežimą, jis smeigė šakė beveik po visą kupetą. Jis tiesiog ją visą apvertė dobiiais. Lyg norėdams apmesti tą keistą josios nusišypsojimą. O nusišypsojimas vis erzino jį iš po ramunų, iš po suvystusių dobių lapelių. Trupančių, krintančių jai už marškinėlių.

Prirovęs vežimą, jis tylėdamas užsilipo ir pamazgi atsuko namų link. Prunkštė arkliai, mosavo galvomis, o vežimas palengva svyravo į abi puses. Staiga jis krestelėjo į duobę ir pasiviro kairėn. -- Trauk ant sartosios, Matai, kad duobė.
Jis krito arklis botagus. Arkliai pašoko. Tai buvo jo atsakymas. Vežimas užėjo ant akmens ir vėl pasiviro.
-- Trauk ant juodžio. Kaip tu važiuoji?

Jis vėl užsilipo, bet tuoj nuleido ranką ir tvirtai suspaudė botkaitį.

Po valandėlės:

-- Žiūrėk, griovys! Kas tau žiandie yra? Ar tu tyčia nori žiandie apverst, ar nemoki važiuot?

Bernas staiga sulaukė arklis pašoko ir sugriebęs jį metė nuo vežimo žemėn.

Tuo tarpu dar labiau pradėjo kaitinti saulė, ir berną išpylė prakaitas. Ir taip baisiai garsiai aplinkui čirškė žiogai.

Ji sėdėjo ant žemės. Pasitaisė apie savo kojas sijoną, o paskui pamazgi atsikėlė. Jis vis negalėjo matyti josios veido.

Jis nušoko nuo vežimo ir pribėgo prie jos.

-- Aš tave labai užgavau? -- Jo balse gailėstis ir gėda, ir dar kažkas.

Ji tylėjo. Prisiglaudė prie jo peties ir žiūrėjo kažkur į tolį. Ji buvo susimąsčiusi ir nuliūdusi.

-- Nieko... -- atsakė ji tyliai atleidžiamai.

-- Sakyk, ar aš tave labai užgavau?

-- Koks tu... -- Ji pažiūri jam į akis ir ima šypsotis. Paskui vėl ilgai žiūri į jį nustebusiomis akimis.

-- Tu labai pyksti ant manęs?

-- Iš kur tas randas ant tavo veido? -- paklausė ji staiga.

-- Sakyk, aš tave, Anele...

-- Tu, tur būt, labai mišiesi su vyrais?

(Bus daugiau)

VIRŠUJE: VLIKO "apvaliojo stalo konferencija"... Tarybos nariai posėdžio metu.
Vyt. Maželio nuotrauka

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Metai prasidėjo gerai

Kaip ir teisinga laukti, mūsų naujieji metai prasidėjo optimizmo ženklu. Ne veltui linkėjoms kiekvienas sau ir visiems laimingų Naujų Metų. Šviesios, skaidrios, viltingos ir mažorinės gaidos nuskambėjo mūsų padangėmis.

Pati didžiausia naujiena, be abejo, buvo ta, kad štai vėl pagaliau buvo išrinktas Lietuvos Prezidentas egzilėje. Jau gana ilgas laikas, kai jo vis pasigedavom, ir pagaliau - habemus papam ir mes vargšai egzilai. Apie tokį Lietuvos Prezidento išrinkimą juodomis raidėmis pranešė Kalifornijos "News Bulletin" ž.m. sausio mėnesio pirmame numeryje. Tai biuletenis, L. Valiuko redaguojamas ir leidžiamas angli-

nei lietuviai, nei amerikiečiai, nei pats Vlikas netituluoja?

Aš suprantu gerus norus ir buvau visada vienas iš tų, kuris juos didžiai vertindavau net tada, kai gerų norų rezoliucijomis išsklojamos ir pačio pragaro grindys. Mums juk nebūtų nei gaila, nei gėda, jeigu dabar egzilėje išsirinktume ir naują Lietuvos karalių. Man tik vis atrodydavo, kad ir savuosius ir svetimuosius reikia maždaug teisingai informuoti.

Ir nuo naujo Vliko pirmininko juk nenukristų kartūna, jei pasakytume tik teisybę. O dabar mes būtina - lifelong diplomat! Ponas V. Sidzikauskas Lietuvos diplomatinėje tarnyboje jau nebėra berods nuo 1935 metų.

nių komunikatą, aš pasijutau grįžęs į senus laimingus laikus, kur diplomatai dar mokėdavo daug ir gražiai kalbėti ir nieko nepasakyti. Tada, be abejo, anot B.K. Naujoko, yra naujoji apsiungusio Vliko dvasia. Jau V. Meškauskas kruvinai teisingai pastebėjo, kad šiame komunikate buvo pasitenkinta "daugiau ar mažiau bendromis frazėmis".

Bendromis, tai tiesa, bet užtat kaip mažoriškai skambančiomis! P.v., "drašinami tautų apsisprendimo teisės praktiško vykdymo vis didesnio tautų skaičiaus atžvilgiu, kolonializmo apraiškų visuotinio naikinimo bei antikolonialistinių jėgų stiprėjimo, o taip pat Rusijos-Kinijos interesų priešiško bei tarptautinio komunizmo suskilimo, suarėme visomis galimomis priemonėmis dar labiau sustiprinti kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymo ir į tą kovą dar veikliau įjungti visus patriotiškai nusistatčiusius lietuvius"...

Rašyta čia neplunksna, bet turbūt pačiu sunkiausiu buldozeriu. Toliau komunikate kalbama apie "Lietuvos laisvinimo veiklos programą", "atskirų uždavinių vykdymo pasiskirstymą", "laisvųjų lietuvių uždavinių aptarimą", "tautinio budrumo stiprinimą", "pavergtųjų lietuvių tikėjimo į Lietuvos nepriklausomybės grįžimą sutvirtinimą", "Vasario 16 sukahties minėjimo šnukius", "aptartus būdus ir priemones Lietuvos laisvės kovos poveikiui padidinti ir laisvojo pasaulio antikolonialistinėms jėgoms prieš sovietinį kolonializmą pakreipti". Pagaliau, pabrėžta prievolė "suaktyvinti lėšų kovai dėl Lietuvos laisvės telkimą" ir, žinoma, nepamiršta gražiai pridėti, kad "susitarta dėl jų pasiskirstymo ir sunaudojimo"...

Kaip, kas, ką, kuriems konkrečioms tikslams ir pagal kokias programas, - komunikate veltui ieškotum paaiškinimų. O juk aš, kaip ir jūs visi arčiau veiksmų konferencijos ir spaudos atstovų priėmimo stalų, norėtume daugiau laikus įtvėpimo, poleikų ir pasitikėjimo. Odabar, kai skaitome tik tokias plastelinines bendras frazes, laikraščiuose jau per daugelį metų aiškintas, aptartas, sutartas, pritartas, skalbtas, sudrėkintas ir vėl sausai išgręžtas, beveik galima suabejoti paskutinių komunikatų žodžių gražiausiomis viltimis: - "padvigubinti savo veiklumą ir duosnumą Lietuvos laisvės ir lietuvių reikalams".

Jeigu jau tik taip, tai ar negalima buvo išpildyti sutvirtinimui bent sušukti: patrigubinti!

Be abejo, gal spaudos atstovai per priėmimą ką nors daugiau išgirdo, ypač jeigu nebuvo jiems pagailėta storielsnis sumuštinis, kavos puodelukas ir dar koks vienas kitas mažiau juodas, o gintarinės spalvos lašelis. Tada iškilmingume sustingęs lie-

vėliau kurios kitos valstybės diplomatinėje tarnyboje taip pat greičiausia nėra buvęs. Tad praėjo lygiai 30 metų, ir iš kur čia jums dabar "lifelong"?

Amerikiečiai, patyrę, kad juos be jokio svarbaus reikalo tegu ir tik tokiom smulkmenom klaidiname, gali supykti ir susvyruoti in their "action to free the Baltic States".

Kita ne mažiau linksma šių metų pradžios žinia buvo veiksmų konferencijos Chicagoje komunikatas, kuris lietuvių tautai pirmiausia buvo paskelbtas per specialiai suruoštą lietuvių spaudos atstovų priėmimą. Tai atgavimas labai gero papročio, kuris gali prisidėti prie ne visada veiksniais palankių mūsų spaudos atstovų nusistatymų sušvelninimo.

Pasiskaitęs Dirvoje šį veiks-

Jaunimo talentų vakaras Newarke

Sausio 9 d. New Jersey lietuviai turėjo retą ir malonią progą stebėti savo jaunųjų sugebėjimus, New Jersey Lietuvių Bendruomenės Apygardos valdyba surengė jaunųjų talentų pasirodymą, kuris įvyko lietuvių šv. Trejybės naujojoje salėje, Newark.

Mes visi dažnai sielojamės, kad mūsų jaunoji karta esanti abejinga menui ir literatūrai, kad svetur gyvenant nėra kamto darbo imtis. Tai dalinai tiesa, nes tikrumoje tik nedidelė jaunimo dalis tobulinasi mene. Bet kaip žinoma, kultūrą kuria arba ją interpretuoja bei savo tautą garsina tik pasidri asmenys, o netautos masė.

Šiame jaunimo pasirodyme dalyvavo: Nerijus Jarmas, Gintautas Klučninkas, Danguolė Masionytė, Birutė Vaičiūnaitė, Virginija Vasiliauskaitė ir Jūratė Vebalaitė. Antroje dalyje pasirodė net trys atskiros New Jersey Lietuvių Bendruomenės tautinių šokių grupės Baltija, kuriom vadovauja Julija Vaičiūnaitė, o akordeonu palydi Julius Vebalaitis.

Reikia pastebėti, kad New Jersey lietuviai augina gražių ir žadančių pajėgų. Pirmoje dalyje su trim dainom pasirodė Virginija Vasiliauskaitė, dvi iš jų harmonizuotos Praleikos. Tai dar gan jaunas ir daunuoti pradedantis balsas, o kaip žinome, kiekviena pradžia yra sunki. Po jos sekė trys pianistai, kurie lanko mūsų garsiosios pianistės Julijos Rajauskaitės - Šušienės fortepijono studiją. Tai Nerijus Jarmas, Gintautas Klučninkas ir Jūratė Vebalaitė. Pabrėžtina, kad šie trys mokiniai, ponios Rajauskaitės priežiūroje, yra tikrai gerai pažengę ir savo išpildomus kūrinius atliko pasigėrėtina. Vienas iš jų, Gintautas Klučninkas prieš Kalėdas dalyvavo Newarko arkivyskupijos suruoštame jaunųjų pianistų konkurse ir laimėjo pirmą vietą.

Grožinę literatūrą interpretavo Birutė Vaičiūnaitė, šiuo metu studijuojanti dramą Rutgers universitete. Ji deklamavo H. Radausko ir K. Grigalytės eilėraščius. Jos tarsena aiški, balsas šiltai moteriškas. Danguolė Masionytė, baigianti matematikos studijas, skaitė Vinco Krėvės legendą Aras. Skaitė dinamikiškai, įtikinančiai, su neabejotinai patrauklumu.

Tautinius šokus pradėjo patys mažieji 5-8 metų amžiaus šokėjai Žiogėliu; po jų sekė vidurinė grupė ir patys didieji, pašok-

grindinę savo profesiją, tai bent kaip pašaukimą.

Dabar paaiškėjo, kad kiauurai klydau, ir šis apsirinkimas man buvo maloniausia ir pati nuostabiausia naujų metų naujiena. Beveik tokia pat, kaip Naujuosius Metus sutinkant, vienas mano bičiulis atvirai pasisakė, kokia yra jo "rezoliucija": - šiais metais turėčiau tapti milijonieriumi!

dami viso šešis šokus. Šios grupės dažnai pasirodo įvairiuose pobūviuose ir yra populiarios ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių žiurovose.

Koncerto metu apatinėje salėje buvo išstatyta Pauliaus Jurkaus tapybos paroda ir buvo gausiai žmonių lankoma. Gai viršutinėje salėje dvi jaunos meno studentės Audronė Bartytė ir Audronė Jarmaitė turėjo išstačiusios taip pat daug idomių savo sukurtų paveikslų.

(Nukelta 16 psl.)

• Svetimšalių registracija privalo būti atlikta sausio mėn. Visi neturį JAV pilietybės asmens privalo užpildyti atitinkamas korteles, gaunamas kiekvienoje pašto įstaigoje, jas užpildyti ir įteikti vėl pašto įstaigai. Kortelių negalima siųsti paštu.

Neužpildę iki sausio 31 d. kortelių baudžiami.

OMAHA

• Arūnas P. Barkus, lankęs Omahoj jėzuitų Creighton Prep gimnaziją, buvo išrinktas į geriausiai mokslė pasišymėjusių 12 mokinių skaičių. Tame skaičiuje jis eina antruoju, vos keliais taškais atsilikęs nuo pirmos vietos.

Pažymėtina, kad Arūnas atrinktas iš 7054 mokinių, lankančių Nebraskos mokyklas.

Atžymėtieji moksleiviai bus apdovanoti stipendijomis studijoms Nebraskos Universitete.

Arūnas Barkus yra omahiečių lietuvių Lizos ir Vytauto Barkų sūnus. Jis turi ir sesutę Ramunę, kuri šiuo metu taip pat sėkmingai mokiniasi Duchesne Academy of Sacred Heart.

"Amerikoje yra 260 lietuvių žurnalistų..." sako LŽS Centro Valdybos vicepirmininkas A. Gintneris veiksmų konferencijoje.
V.A. Račkausko nuotrauka

ly kalba "by the Americans for Congressional Action to Free the Baltic States".

Čia atskiru straipsneliu pirmame puslapyje pranešama, kad Lietuvos Prezidentu egzilėje Vlikas išrinko p. Vaclovą Sidzikauską, "a lifelong diplomat", ir mažiau informuotiems amerikiečiam patikslinama, jog "this Committee is considered as the Lithuanian Government in exile".

Taigi, žinios tikrai geros ir įspūdingos, nors dėl jų visiškai tikslumo dar galėtų būti kai kurių abejonių ar bent interpretacijos atšėšėlių.

Kas laiko Vliką lietuvių tremties vyriausybe ar valdžia? Pasaulis, ar tik mes? Ir kur pastaruosiuose Vliko atsišaukimuose buvo pasakyta, kad mes ar ir jis pats laiko save tremties lietuvių vyriausybe? Ir kodėl "Americans for Congressional Action" būtina prireikė Vliko pirmininką vadinti "Lithuanian President in Exile", kada jo taip

Išsivijoj lietuvių žurnalistus reprezentuojanti centro valdyba su Chicago skyriaus valdyba po bendro posėdžio. Sėdi iš kairės: V. Mingėla, Z. Juškevičienė, kun. V. Bagdonavičius, A. Gintneris, M. Peteraitienė. Stovi: P. Šulas, I. Andrašius, L. Šulaitis, B. Mackevičius, A. Pužauskas, V. Kasnėnas ir V. Selenis.
A. Reivyčio nuotrauka

TALENTŲ VAKARAS NEWARKE

(Atkelta iš 5 psl.)

Šį talentų pasirodymą sumaniai ir sklandžiai pravedė žinoma dailiojo žodžio menininkė ponė Irena Veblaitienė.

Reikia pastebėti, kad New Jersey Lietuvių Bendruomenės Apygardos Valdyba yra verta pagyrimo už tokios plačios apimties vakaro suruošimą. Ypatingai daug pasidarbavo jaunimo ir kultūros reikalų atstovas Leonardas Šimkus. Šiuo metu apygardos pirmininku yra Vladas Dilis, vicepirmininkas Antanas Rugys, sekretorius -- Kazys Jankūnas, parengimų tldio reikalustvarko Antanas Žukauskas, koordinatorius Mikas Klėmas ir išdėninkės pa-

reigas eina A. Andriuškevičiūtė-Andrews.

Taip pat daug nuoširdumo ir darbo parodė kun. A. Totoraitis ir mūsų nenuilstamos šeimininkės ponios: Šimkuvienė, Žukauskienė, Dilienė ir Strazdienė. Reikia tikėtis, kad Apygardos Valdyba ir toliau sudarys progą mūsų jaunimui pasirodyti, o suaugusiems pasidžiaugti jų pasiektais laimėjimais ir padaryta pažanga.

jpv

AUKOS DIRVAI

A. Pimpė, Chicago	5.00	E. Varekojis, Cleveland	2.00	P. Simols, Chicago	2.00
P. Mačernis, Chicago	2.00	J. Vincimnas, Chicago	1.00	K. Arnastaitė, Bayonne	2.00
A. Vileniškis, Dorchester ..	4.00	K. Rožanskas, Chicago	4.00	J. Jaškauskas, Dayton	1.00
P. Šliteris, Waukegan	2.00	J. Sirusas, Woodhaven	4.00	M. Karaša, Baltimore	4.00
L. Garbačauskas, Toronto ..	7.00	V.B., Cleveland	10.00	Dr. K. Pautienis, Cleve.	5.00
J. Cesonis, Philadelphia	5.00	K. Širvinskas, Cleveland ...	1.00	P. Žilinskas, Monterey	1.00
T. Bartkus, Sarnia	5.00	V. Janušauskas, Montreal ..	1.00	L. Radzvičkas, Ann Arbor ..	2.00
V. Mažeika, Chicago	4.00	J. Graužinis, Chicago	4.00	Globe Parcel Inc., Cleve.....	4.00
M. Petrulis, Toronto	2.00	M. Aukštuolis, Cleveland ...	1.00		
S. Pangonis, Omaha	4.00	K. Žukauskas, Santa Ana ..	3.00		
L. Lendraitis, Boston	4.00	J. N. Trucen, Barberton ...	1.00		
		E. Unger, Cleveland	5.00		
		A. Griauzdė, Boston	4.00		
		K. Germanas, St.Charles ..	4.00		

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI DIRVOS
PRENUMERATĄ!

Niekas kitas. Blue Cross turi rekordą. Praeitais metais mes grąžinome 97.9¢ iš kiekvieno dolerio gauto pacientų draudimui ligos atveju.

Palyginkite tai su kitais planais ir jums savaime kils klausimas: "Kaip Blue Cross gali tai padaryti?"

Pirmučiausia, Blue Cross specializuoja iš anksto apmokamas ligoninių paslaugas. Ir tai mes vykdomė jau 30 metų. Tai ilgiau, nei bet kas kitas. Pakankamai ilgai, kad sužinoti, kaip išgauti kuo daugiau iš dolerio.

Kitas dalykas, Blue Cross nesiekia pelno. Mes glaudžiai bendradarbiaujame su ligoninėmis. Taip glaudžiai, kad atpuola labai daug biurokratizmo. Tai gelbsti nuo be-reikalingo tarnautojų sandymo.

O svarbiausia, Blue Cross niekad neužmiršta, jog tai jūsų pinigai.

Bendrai paėmus, joks kitas sveikatos draudimo planas neprilygsta tiems patarnavimams, kuriuos jūs gaunate už įdėtą dolerį į Blue Cross. Niekas ir nesistebi, kad arti 10.000 šiaurės rytų Ohio bendrovių siūlo Blue Cross savo tarnautojams.

Blue Cross iš Šiaurės Rytų Ohio. Junginyje su Blue Shield jūsų pilnai sveikatos apsaugai.

Kas, jei ne Blue Cross grąžina tiek iš jūsų dolerio
ligoninės paslaugoms?

\$ and 97 cts

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Bendrinės lietuvių organizacijos ragina Amerikos lietuvius rašyti JAV senatoriams prašant juos balsuoti prieš JAV-Sovietų Sąjungos konsulinės tarnybos praplėtimo sutartį.

Ši sutartis neatneš JAV jokios naudos, bet palengvins komunistams atsigaubinti žymiai didesnį šnipų bei sabotažinkų skaičių, kurie bus apsaugoti diplomatine neliečiamybe.

Tuo pačiu metu, ši sutartis sudaro didelį pavojų Lietuvos bylai tuo, kad didėjantis santykiavimas su sovietų imperialistais ir papildomas diplomatų pasikeitimas bei naujų konsulatų steigimas gali privesti prie Lietuvos okupacijos pripažinimo.

Dėkite pastangas pasiekti kiek įmanoma daugiau senatorių, ypatingai Ohio sen. Frank J. Lausche ir Stephen M. Young.

• 42 metų Klaipėdos Krašto prisijungimo prie Lietuvos sukakties minėjimą rengia LVS Ramovės Clevelando skyrius vasario 24 d., 12 val., Lietuvių salėje, 6835 Superior Avenue. Apie Klaipėdos reikšmę Lietuvai minėjime kalbės Jonas Daugėla. Maloniai kviečiami ramovėnai ir liet. visuomenė atsilankyti.

• Jonas F. Daugėla, Vals tiečių Liaudininkų S-gos Centro Komiteto pirmininkas ir ALT Clevelando skyriaus vicepirmininkas, buvo pakviestas į prez. Johnsono inauguracijos iškilmes Washington.

• SLA 14 kuopos narių susirinkimas ir Tautos šventės — Vasario šešioliktosios savybinis minėjimas, su tai dienai skirta kalba, trumpa meninė programa ir kukliomis vaišėmis, įvyks vasario 2 d., antadienį, 7 val. vakare Lietuvių salėje. Minėjimas pr-

Solistė Lilija Šukytė

LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTO CLEVELANDE BELAUKIANT

Clevelando L. Bendruomenės Naujųjų Metų sutildme daugelio dėmesį atkreipė nematyta viešnia, aukšta, liekna, juodbruvė. Tai buvo Lilija Šukytė, iš Kanados lietuvaite, gražiabalsė dainininkė, švenčių proga atvykusi į Clevelandą pasisvečiuoti pas gimines bei bičiulius.

Tą vakarą užsimezgus pažinčiai, o sekančią dieną viešniai trumpam apsilankius mūsų pastogėje, po įprastinių kasdinių klausimų bei atsakymų, buvo pasitelta ir apie jos dabartinio meto dainos meno veiklą.

"Dainuoju ir ruošiuos įvairioms koncertinėms išskydoms, — jūdriai kalbėjo viešnia, savo žodžius palydėdama patrauklia šypsena. — Po savo koncerto — rečitalio Toronto CBC radiofone ir solo dainų su to paties radiofono simfonijos orkestru, esu pasi-

sidės 8:30 valandą po susirinkimo, į kurį kviečiami ir kitų kuopų nariai. Įėjimas nemokamas.

rašiusi sutartį su Kanados Operos Teatro vadovybe eilei koncertų Kanados universitetų auditorijose. O juk visam tam reikia gerai pasiruošti".

Pasukus pokalbį Kanados Operos teatro link, viešnia papasakojo, kad įžymieji Kanados muzikos, dainos bei teatro darbuotojai yra užsimeję sukurti savo, kanadiečių, nuolatinę operos teatrą, kurio iki šiol neturėta. Tenkintasi tik sezoniniais operos spektaklių vaidinimais.

"Kuriamosios Kanados Operos teatro vadovybė energingai vykdo savo užsimojimą, — pasakojo toliau viešnia. — Jau ruošiamas pirmoji operos premjera, Kanados įžymiausio kompozitoriaus

Lietuviai Budžiai Clevelande stovyklavo žiemos stovykloje Round Up-Lake-Park. Kairėje budžiai prie ežerėlio pasirodė žuozti. Dešinėje dailininko K. Žilinsko ruošiami vaidinimui, kuris įvyks vasario 13 dieną šv. Jurgio par. salėje.

Healy Willan "Deirdre" operinis kūrinys. Operą muzikiniai ruošia Toronto Konservatorijos direktorius Dr. Ettore Mazoleni, o režisuoja Kanados Operos Teatro direktorius — režisierius Herman Geiger — Torel. Man, šiame pirmame operos pastatyme, yra patikėtas pagrindinis vaidmuo. Premjera numatoma kovo mėnesio pirmomis dienomis. Taigi, premjera jau nebe taip toli. Norint gerai pasiruošti, reikia daug ir rūpestingai dirbti".

Lygiagrečiai su operos vaidmens ruošia, Lilija Šukytei reikia pasiruošti ir savarankiškiems koncertams — rečitaliams Kanados universitetų auditorijose. Tais koncertais siekiama supažindinti su operos menu Kanados studentiją ir visuomenę.

"O kaip su Jūsų išsilomis už Kanados ribų, pavyzdžiui, Clevelandą ir į kitų JAV miestų lietuviškas bendruomenes? — dar buvo paklausta viešnia, skubanti su Naujųjų Metų vizitais.

"Visos kitos iškilos atliekamos tik galimybių ribose. Otokių galimybių būna labai mažai. Neseniai turėjau koncertą Bostone Baltų Tautų Draugijai. Sausio 30 d. dainuosiu Clevelande, Jūsų lietuviškai bendruomenei, o kovo 14 d. turėsiu keliauti į Chicago ir dainuoti "Draugo" dienraščio ruošiamame koncerte. Visos kitos koncertinės iškilos šiaip ir anapus Kanados vyks jau minėtų

galimybių ribose, — užbaigė trumpą pokalbį Lilija Šukytė, švytinti jaunystės energija.

Kanados lietuvių supagrindę didžiuojasi savo dviem iškilaisiais dainos meno ambasadoriais: Lilija Šukyte ir Vaclovu Verikaitiu, kurių dainos meną labai aukštai vertina Kanados ir JAV muzikos žinovai. Abu dainininkai visų lietuvių labai laukiami meno svečiai. Taigi ir būsimasis Lilijos Šukytės koncertas — rečitalis, įvykstas sausio 30 d. Clevelando Muzikos Instituto koncertinėje salėje, kuri laikoma viena geriausių šios paskirties salų visame Clevelande, taip pat bus ir vienas iškiliausių vieno menininko koncertų šių metų mūsų kultūrinio įvykių kalendoriuje.

Clevelando Muzikos Instituto salė talpina tik apie 500 klausytojų, todėl patariama iš anksto įsigyti bilietus šiam koncertui. Kas mėgsta dainos meną, tam Lilijos Šukytės koncertas bus miela dainos grožio pagunda. Neprarasdime šios retos progos, sausio 30 d. vakare visi patraukime į Clevelando Muzikos Instituto auditoriją!

Vytautas Braziulis

• Ramovėnų metinis susirinkimas įvyks sausio 24 d., 12 val., tuoj po Klaipėdos minėjimo, Lietuvių salėje.

Darbotvarkėje Ramovės metinės veiklos apyskaitiniai pranešimai: diskusijos dėl pranešimų, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai.

Ramovės skyriaus valdyba dėkoja skyriaus ramovėnams ir talkininkams už dėmesį į Ramovės reikalus, nario mokesčių įnašus, aukas, į parengimus bei susirinkimus lankymasis ir kt. Nuoširdus ačiū ir visoms organizacijoms už gražų su mumis bendradarbiavimą. Maloniai kviečiami sky-

riaus nariai atsilankyti į metinį susirinkimą, pasidalyti metinės veiklos vaisiais ir išrinkti naują skyriaus valdybą, kuri su nauja energija tęs Ramovės siekimus.

• Marian Anderson, garsioji JAV dainininkė, pirmoje negrė, patekusi į Metropolitan Opera soliste, koncertuos Clevelande, sausio 24 Music Hall salėje.

Savo atsiveikimo koncertais ji lankosi po Amerikos miestus, o po to išvyks koncertams į Europą, Aziją ir P. Ameriką.

Koncertą Clevelande ruošia Cleveland Opera Assoc. Bilietus iš anksto galima įsigyti Burrous krautuvėse ir Cleveland Opera Assoc. 2816 Euclid Ave.

Koncerto pradžia 3:30 val. p. p.

• Visais apdraudos reikalais kreipkitės į prityrusius ir maloniai patarnaujanti draudimo agentus: V. Giedraitį telef. 944-6835, ar į Z. Obelenį tel. 531-2211.

COLONIAL FLOWER SHOPPE GELĖS KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

Ivanhoe 6-5055 890 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

PAGLIO'S RESTAURANT and LOUNGE

239 Richmond Rd. at Chardon Rd.
Richmond Heights, Ohio 44132
AN 1-2040

AMERIKIETIŠKI IR ITALIŠKI VALGIAI.

Atdaras septynias dienas į savaitę.

Lietuvaitė savininkė — galite kalbėti lietuviškai.
Lietuviai mieliai laukiami svečiai.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DON SCHNELLER — naujas St. Clair Savings prezidentas. St. Clair Savings Assoc. direktorių taryba praneša, kad nauju prezidentu ir administraciniu vadovu yra išrinktas jaunosios bankininkų kartos atstovas, 34 m. amžiaus Don Schneller.

Jo žinia ir vadovavimui atitenka bankinė institucija su 65 mil. dol. turu.

Savo poziciją D. Schneller įgyja iš savo tėvo Paul J. Schneller, vadovavusio šiai augančiai institucijai nuo 1933 m.

Jaunasis prezidentas, baigęs specialius mokslus Ohio valstijoje, visą laiką buvo aktyvus bankinėse organizacijose ir daugelyje užėmė vadovaujančius postus.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Algirdas Gudaitis paskirtas atsakingoms vyr. biochemijos tyrimų skyriaus vadovo pareigoms Prudential Insurance b-vės sveikatos skyriuje Newark, N. J.

Du metu jis vadovavo Bryn Mavr Kolegijos laboratorijoms.

Baigęs Louisville Universitetą Amerikoje, kartu atsivežęs ir diplomą iš Kauno.

A. Gudaitis yra lankęs ir Erlangeno aukštąją medicinos mokyklą Vokietijoje.

Šiuo metu A. Gudaitis priklauso New Yorko mokslų akademijai, be to yra nariu American Assn. for The Advancement of Science ir American Assn. of Clinic Chemists.

Lietuviškoje veikloje šis aukštai iškilęs mokslininkas taip pat nėra svetimas. Jis yra YLIK narys, domisi ir seka lietuvių spaudą ir dalyvauja eilėje kitų organizacijų.

• JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba skiria dailiosios literatūros

500 dolerių premiją už jaunimui tinkamas prozas, ar poezijos rinkinį, išleistą 1964 metais ar rankraštyje komisijai pristatytą. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas.

Leidėjai ir jaunimo literatūros autoriai prašomi prisiųsti išleistus kūrinius ar turimus rankraščius iki 1965 m. kovo mėn. 1 dienos JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybai. Svetimo Tarybos pirmininko Jeronimo Ignatonio adresu, 6642 So. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629. Vėliau bus paskelbtas komisijos sąstatas, kuris atrinks geriausią kūrinių.

JAV LB Centro Valdyba

• Š. Amerikos lietuvių krepšinio išvykos į Australiją organizacinis komitetas prašo visų atsiskaityti arba pareikšti finansines pretenzijas iki 1965 m. vasario 1 d. Visą atsiskaitymą vykdo organizacinio komiteto išdininkas V. Grėbliūnas, 6941 So. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629.

• Boleslovas Masiulis, gruodžio pabaigoje atsigulėjęs į Chicagos Universiteto Klinikas sveikatos tyrimams, kur teks išbūti visą mėnesį. Prieš atsiguldamas ligoninėn spėjo užbaigti kondensuotą studiją apie Lietuvos teisę, veikusią Nepriklausomybės laikais.

Būdamas Valstybės Tarybos pirmininku, jis pats yra autorius ne vieno Lietuvos įstatymo. Boleslovas Masiulis sausio 21 dieną sulaukė 76 metų amžiaus.

UŽPREMERUOKITE
DIRVĄ
SAVO BICIULIAMS

P A D Ė K A

Tragiškai žuvus mūsų mylimai sesutei LILIJAI VANAGAITIENEI, reiškiamo gilią ir širdingą užuojautą visiems, kurie, ištiklusio skausmo valandoje, prisijungė prie mūsų širdgėlos.

Tariame gilią padėką kun. prel. V. Černiauskui, kun. J. Vyšniauskui ir kun. V. Zakarauskui.

Dėkojame Lietuvos atstovui J. Kajeckui ir poniai už pareikštą užuojautą ir Lietuvos generaliniam konsului dr. P. Daužvardžiui už pasakytą atsiveikinimo žodį.

Dėkojame solistams St. Barui ir Alg. Brazui, akompaniatoriui A. Kučiūnui ir vargonininkui A. Giedraičiui.

Dėkojame grabnešiams E. Bartkui, dr. St. Biežiui, T. Blinstrubui, J. Jurkunui, A. Kalvaičiui ir A. Lapinskiui.

Dėkojame Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriui, Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyriui, S.L.A., skautams, Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardai, Chicago Lietuvių Moterų Klubui, Chicago Suvalkiečių Draugijai, Californijos lietuviams, Labdarių — Holy Villa draugijai, Alice Stephens dainininkėms ir Lithuanian Chamber of Commerce už gėlių vainikus, atsiuntimą savo atstovų tarti atsiveikinimo žodį.

Dėkojame Tėvui B. Markaičiui ir Tėvams Jėzuitams Chicagoje, Šv. Kazimiero seserims ir Šv. Pranciškaus Seserų Chicago Auxiliary už atnašautas Šv. Mišias ir maldas.

Dėkojame visiems, kurie pareiškė užuojautas spaudoje, radijo, laiškais ir asmeniškai.

Taipogi tariame padėkos žodį Margučio artimiesiems V. Adamkavičiui, dr. St. Biežiui, P. Gudui, J. Kazanauskui, A. Lapinskiui, R. Mieželiui, P. Petručiui, V. Vijeikiui ir kitiems, kurie, nelaimėi ištikus, rūpinosi Margučio įstaigos veikimu.

Dėkojame visiems lietuviams, kurie taip jautriai apgailejo veliūnės Lilijos Vanagaitienės tragišką mirtį. Dėkojame visiems Lilijos draugams, bendradarbiams ir pažįstamiems už atsilankymą į šermentis ir dalyvavimą laidotuvsė. Dėkojame, kurie atvyko iš Californijos, Michigan, Ohio ir kitur.

Dėkojame laidotuvių direktoriams A. Phillips ir Mašeika-Evans už rūpestingą laidotuvių tvarką.

Nuliūdę seserys

V. Olienė, J. Ilgaudienė
ir kiti giminės

East St. Louis lituanistinės mokyklos mokinių choras vadovaujamas mokytoja Alberto Paulikaičio.

NEW YORK

• AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS New Yorko 1-ojo skyriaus posėdis vyko sausio 9 dieną inž. Kazio ir Aldonos Krulikių bute, Richmond Hill, N. Y. Valdyba aptarė metinio skyriaus parengimo, kuris numatomas vasario 6 d., Lietuvių Atletų klube, reikalus, išdiskutavo abiejų New Yorko skyrių susijungimo klausimą ir daug kitų organizacinių klausimų.

Posėdyje dalyvavo ir ALTS-gos Centro Valdybos vicepirmininkas dr. B. Nemickas, šio skyriaus valdybą sudaro: Jurgis Klauė — pirmininkas, Antanas Jurgėla — vicepirmininkas ir Kazys Krulikas — išdininkas.

• INŽ. GERIMANTAS IR DANTUTĖ PENIKAI sausio 14 d. grįžo iš Floridos į New Yorką. Floridoje Gerimantas išbuvo keletą mėnesių tarnybiniais reikalais.

PHILADELPHIA

VISI Į LIETUVIŠKO HUMORO VAKARĄ

Philadelphia lietuvių komitetas Bendruomenės Balsui remti rengia lietuviško humoro vakarą, kuriame rašytojai Antanas Gustaitis iš Bostono ir Leonardas Žitkevičius bei Jonas Rūtenis iš New Yorko skaitys ir deklamuos linksmus, humoristinius kūrinius. Visi trys svečiai yra pagarsėję rašytojai, savo humoristiniais, satyriniais sugebėjimais tikrai suteiks klausytojams džiaugsmo. L. Žitkevičius ir J. Rūtenis Philadelphiaje dar nematyti, tad jų pasirodymas mums yra maloni naujiena.

Šitokio pobūdžio vakaro Philadelphiaje dar nėra buvę. Philadelphia lietuvių visuomenė, atsilankydama į šį vakarą, turės gražų, dar ligi šiol neturėtą malonumą, o be to parems Bendruomenės Balsą, kuris gražiai ir ištikimai tarnauja lietuviams jau eilę metų ir reikalingas paramos.

Tad visi, kas tik galite, atkeliaukite į lietuviško humoro vakarą, kuris įvyks š. m. sausio mėn. 30 d., šeštadienį, 7:30 val. vakaro, Lietuvių Muzikalinėje salėje, 2715 East Allegheny Avenue.

ST. LOUIS

• Lituanistinė mokykla išėjo viešumon. East St. Louis apylinkėje šiais metais Lithuanistinė mokykla, vadovaujama mokytojų A. Gavelienės, Z. Grybino ir Al. Paulikaičio, subūrė gražų pačių jauniausių ir pagėjų būrį ir naudodamasi prielankia parapijos klebono prelato Dr. A. Deksnio globa intensyviai ir gražiai dirba: mokosi lietuviškai rašyti ir skaityti, mokosi Lietuvos istoriją ir gražioje tėvų kalboje dainuoti ir žaisti.

Savo pirmame pasirodyme visi šios mokyklos mokiniai dalyvavo programoje: suvaidino — linksmą popietę pas Sigutę, dainavo solo dainas ir giesmes, sakė eilėraščius ir visų mokinių choras — pagelbstint mokytojų Al. Paulikaičiui, iš širdies dainavo lietuviškas dainas. Jų pastangas stebėjo tėveliai, svečiai ir Kalėdų senelis. Sužinoję juos besidarbuojant, atsilankė išklausyti jų programos, o po to, radę vertus, pradžiugino dovanomis.

• Vasario 16-tos — Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas. Vietos ALT skyrius buvo sukvietęs organizacijų atstovus aptarti, kaip tinkamiausiai praversti Lietuvos Nepriklausomybės — Vasario 16-tos dienos minėjimą. Pasitarimo metu buvo sudaryti atskiri minėjimo komitetai rūpintis atitinkamais uždaviniais; programos komitetui vadovaus Zigmas Gry-

tadienį, 7:30 val. vakaro, Lietuvių Muzikalinėje salėje, 2715 East Allegheny Avenue.

Bus leidžiamas laimėjimams dailininkės Paukštienės paaukotas paveikslas. Veiks bufetas, bus šokiai, grojant geram orkestrui.

Bilietai tik po \$3.00, \$2.00 ir moksleiviams po \$1.00. Visi būtinai atsilankykite.

binas, finansų — Stanley Petratis, pakvietimų ir priėmimų — Juozas Juodakis, papuošimų — p. O. Čerškuvienė, vaišių — Veronika Gubickienė ir John Žičkus, rezoliucijų — Jeanett Miller ir pagarsinimų — Br. Tiškus.

Buvo nutarta minėjimą praversti vasario mėn. 14 dieną (sekmadienį), 6 val. vakaro. Visi lietuviai iš artimųjų apylinkių ypač, o ir iš toliau maloniai kviečiami iš anksto pasirengti atvykti į šį minėjimą, atsivedant ir savo draugus. Šiuo metu Alto skyriaus komitetas įeina prel. dr. A. Deksnys, Stanley Petratis, Romas Gintautas ir Jeanett Miller.

• Užgavėnių tradicinis vakaras yra rengiamas ALT S-gos skyriaus kasmet. Ir šįmet yra numatyta toks pasilinksminimo ir užsigavėjimo vakaras praversti su programa vasario mėn. 27 dieną, Grand Marais State Park svetainės patalpose. Atsilankys Lašininis ir Kanapinis, o juos sutikti kiekvienas turėtų nepraleisti progos. (b)

DETROIT

ORGANIZACIJŲ CENTRAS RUOŠIASI VASARIO 16

Kaip ir kiekvienais metais Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, kuris apjungia organizacijas Lietuvos laisvinimo akcijai, ruošia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 47 metų sukakties minėjimą, kuris šiais metais įvyks sekmadienį, vasari 14 d., 3 val. p. p., Detroito Cobo Hall. Minėjimo programą išpildys šv. Antano parapijos choras, vad. muz. Alberto Mateikos. Pagrindiniu kalbėtoju bus SLA centro valdybos pirmininkas Povilas Dargis iš Pittsburgho. Au-

kos, renkamos minėjimo

metu, bus skiriamos Amerikos Lietuvių Tarybai. Au-

kos taipgi siunčiamos DLOC-ui, 15756 Lesure, Detroit, Michigan 48227. Tikimasi, kad Detroito ir apylinkių visuomenės supras reikalą ir bus duosni šiam svarbiui tikslui. Minėjimo proga Michiganio valstybės gubern. George E. Romney ir Detroito miesto burmistras Jerome P. Cavanagh paskelbs proklamacijas. Lietuvos trispalvė plėvės miesto centre ir ruošiamą vėliavos pakėlimo ir nuleidimo ceremonijos. DLOC-o valdybą šiais metais sudaro pirm. R. Valatka, vicepirm. Juozas Gruzdas, prot. rašt. Petras Januška, sekr. Vladas Vis-kantas, Danguolė Majauskaitė, fin. rašt. Alfonsas Juška ir izd. Vacius Lelis.

• Lietuvių Katalikų Veteranų metinis balius ir vakarienė įvyks šeštadienį, vasario 20 d., 8 v. v., Lietuvių Veteranų Namuose, 16003 West Warren kam-pas Rutherford. Įėjimas 3 dol. asmeniui. Šokiams gros Vyčių orkestras.

• Arnoldas Kudžius, Juozo ir Ono Kudžių sūnus, su šeima persikėlė gyventi į Minneapolį, Minn., kur jis paskirtas District Manager garsios Independent Order of Foresters fraternalinės organizacijos. —rjv—

NEWARK

• Ieva Trečiokienė iš Orange, N. J. sausio 18-tą buvo paguldyta į Presbyter-ian ligoninę, Newark.

Greita pagalba

NENUSIMINK, gausi pagalbą. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo, jau yra...

Tuoju siųsk šį skelbimą ir savo vardą su antraštu; atsiųsime vaistų išbandymui.

Royal Products

North Sta., P.O. Box 9112
Newark 4, New Jersey
(7-10)

• VAK. VOKIETIJOS vyriausybė, bendradarbiaujant su kito- mis Europos valstybėmis, pradėjo vykdyti planą, pagal kurį pristatomi moderniški ginklai Izraelio valstybei. Savąją dalį pristatomų ginklų apmokės pati Bonnos vyriausybė. Kancleris Erhardas pareiškė, kad Vokietija yra morališkai įpareigota suteikti Izraeliui pagalbą.

Toji pagalba, be abejo, iššaukė arabų valstybių reakciją. Egiptas pagrįsino pripažinimą R. Vokietijos vyriausybę, neatsižvelgiant į tai, kad ir Egiptas gauna daug paramos — ginklaviniai specialistais, iš Vak. Vokietijos.

Tinkami rūbai duoda
gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir palai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybelės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

ELŽBIETAI REPČIENEI

mirus, jos vaikams, anūkams ir giminėms širdingą užuojautą reiškia

Petras Bulkė

ARVYDUI RIMUI

tragiškai žuvus, tėveliams AGAI, KAZIUI ir broliui ŠARŪNUI RIMAMS giliausią užuojautą reiškia

Rita ir Juozas Nausėdai ir šeima